

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, BALANDIS — APRIL 4, 1989

Nr. 65

LKB Kronika, Nr. 79

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

(Tęsinys)

Kardinolo Vincento Sladkevičiaus žodis kunigams

Šiuo metu nuolat minimi du pražūtingi šalies istorijos tarpiniai — diktatoriaus kultas ir sustingimo arba stagnacijos laikotarpis. Kiek ir kaip šie laikotarpiai palietė Bažnyčios gyvenimą? Diktatoriaus asmens kulto laikais Bažnyčia kentėjo, anuomet to nepripažino, dabar išdrįstama ir viešai tai pasakyti, tik labai jau prislopintai. Nejaugi ir mes, kunigai, tik prislopintai tai ryškinsime? Kas trečias Lietuvos kunigas ir keturi iš penkių vyskupų buvo ikalinti, ikalinta ir ištremta daugybė katalikiškų organizacijų veikėjų, krikščioniškos kultūros darbininkų, uolių tikinčiųjų; uždryta vis katalikiška spauda, mokyklos, organizacijos, brolijos; išvaikyti vienuolynai, uždaryta nemažai bažnyčių ir trys kunigų seminarijos, konfiskuotos vienuolynų ir ... (Toliau gautas tekstas neišskaitomas, todėl praleidžiama)... vienintele institucija, negarbinusia diktatoriaus. Per atoslūgi, po diktatoriaus mirties, nebuvo atkurta nei religinė spauda, nei mokyklos, priešingai, vėl buvo uždaryta bažnyčių, sistemingai naikinami pakelių kryžiai ir koplytelės, sustip-

rinta kova prieš tikėjimą spaudoj ir mokyklose, antireliginis spaudimas inteligentams, tarnautojams. Grasinimais nuo altorių buvo nuvaryti vaikai ir jaunimas, o tam pasipriešinęs Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius ištremtas į Žagarę ir iki šiol negražintas į parėigas.

Stagnacijos laikais buvo stengiamasi ir Bažnyčiai primesti sustingimą. Stagnacija suleido gilius šaknis, ir šiuo laiku sąjunginė Religijų reikalų taryba ir jos atstovai mūsų respublikoje labai sunkiai persiorientuoja į dialogą su Bažnyčia — nori diktuoti bei administruoti senoviškai. Kai kuriais atvejais tik kalbama apie persitvarkymą, tačiau nieko konkretaus nedaroma šia linkme. Priešingai. Buvo paskelbta, kad Kauno Kunigų seminarijoje galės mokytis 150 jaunuolių. Šiandien kažkas per kažkokius neaiškius kanalus, spaudoj nepaskelbtus, jau teigia, kad Seminarijoje galės mokytis tik 145 jaunuoliai. Kas turėjo ir galėjo pakeisti mums jau duotą limitą? (Bus daugiau)

Advokato užpuolėjui 20 metų

Jeruzalė. — Izraelio teisme prisipažino kaltu Y. Yehezkielis, kuris gruodžio 1 d., kai buvo laidojamas Demjanjuko advokatas Eitanas, užpuolė kitą advokatą Yoram Sheftel ir apipylė jo veidą rūgštimi, norėdamas išplikinti jo akis. Advokatas Dov Eitan, iššokęs ar išstumtas per viešbučio langą, buvo tą dieną laidojamas Jeruzalėje. Jis buvo vienas iš tų žydų advokatų, kuris gynė Joną Demjanjuką jo byloje su Izraeliu.

Y. Yehezkielis teismas bus gegužės 4 d. Jam gresia 20 metų kalėjimo bausmė. Adv. Sheftel vis dar negali gerai matyti su viena akimi ir tai yra pagrindinė priežastis, kodėl Demjanjuko apeliacijos sesija atidėta iki lapkričio mėnesio. Demjanjukas buvo nuteistas mirties bausme.

Grasinimas motinai

„Jerusalem Post“ plačiau rašo apie advokatą Sheftel užpuolėją. Prieš vykdydamas savo terorizavimo darbą, Yehezkielis aplankė Sheftelio motiną ir žuvusio Eitano žmoną. Jis jį prašęs, kad jos abi ragintų žydus advokatus atsisakyti nuo Demjanjuko gynybos. Bet Sheftel sako, jog jis joms pasisakė atsivokiant grupę žydų, kurie išliki gyvi iš Treblinkos. Jis pareikalavo, kad jo motina išmokėtų jam pusę advokato Sheftelio atlyginimo, kurį jis gauna gindamas Demjanjuką. Jei Sheftelio motina jam tą pinigų nesumokės, tai jis pasakė nuzudysiąs jos sūnų advokatą Sheftelį.

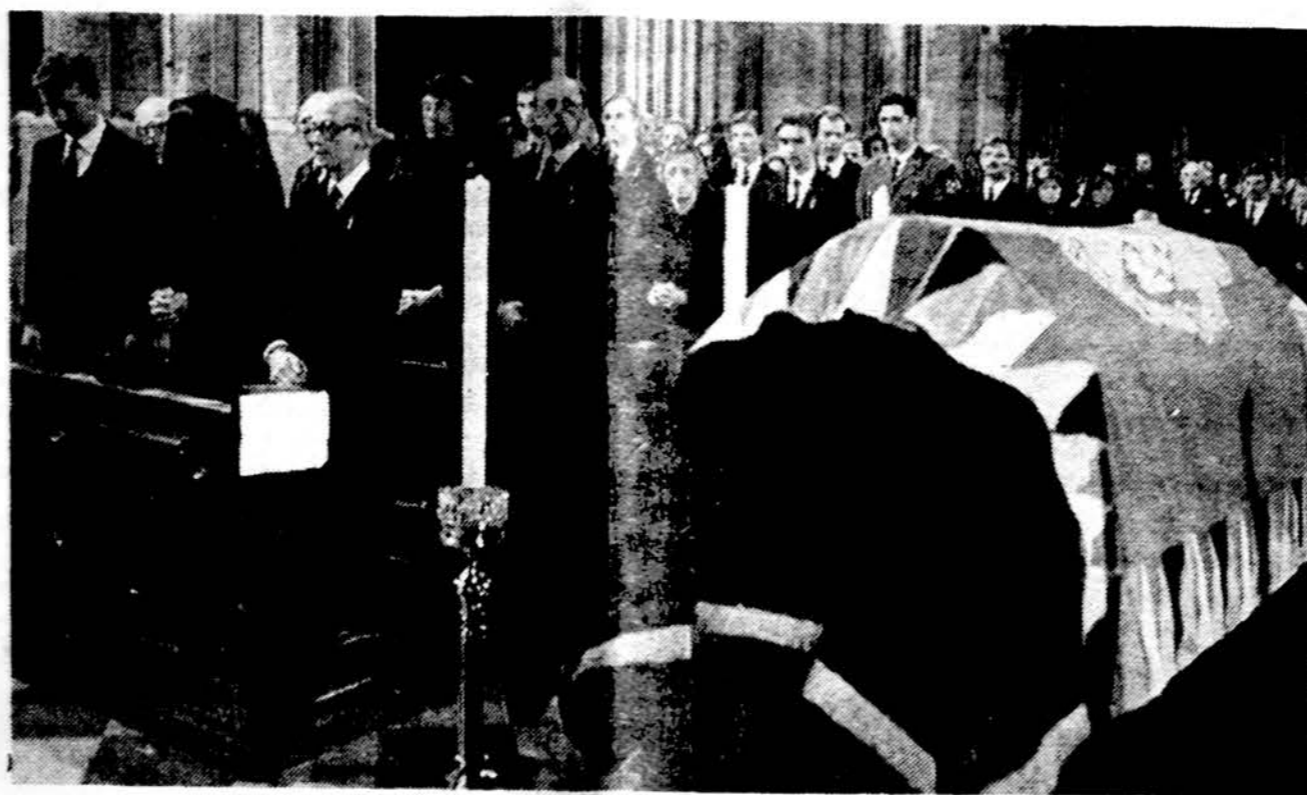
„Aš atkeršijau“

Tardymo metu Yehezkielis nepanėgė, kad jis užpuolė

advokatą. Jis pareiškė net pasididžiavimą, kad jis tai galėjęs padaryti — išplikinti akis, nors ir nevisai jam pasisekė. Vėliau jis pasisakė buvęs pamišęs. Bet jis manas, kad tuo pasitarė „žydų liaudžiai“, „Aš nesivadovauju įstatymais“, sakė jis, bet „Aš atkeršijau“. Tai nebuvo padaryta norint ką nors apiplėšti ar apvogti. Man Sheftelis yra super-kapo. Jūs žinote, kas yra kapo, ar ne? Tai buvo žydas, kuris išdavė savo žmones už pinigų. Po mano pe'ula (veiksmo) daugiau nebebus kapos žydų tarpe. Kol aš neužmerkšiu savo akių, aš niekada neatleisiu naciams ar jų padėjėjams“.

Yehezkielis pasisakė sekęs Eichmano bylą ir teismo sesijas, bet niekada nebuvo tiek daug įpykęs, kaip per Demjanjuko teismo eigą. „Eichmanas davė išakymus, bet Demjanjukas žudė savo paties rankomis“, pasakė jis. „Advokatas Sheftel, gindamas jį, užpylė druskos ant visų gyvųjų išlikusių žaidų“.

— Vilniaus arkikatedra atnaujino tris mėnesius dirbdami restauruoti dailininkai ir marmuro, metalo, medžio specialistai. Sutartu laiku buvo atstatytas altorius, sakykla ir užbaigta Šv. Kazimiero koplyčios restauracija. Visi šie restauravimo žmonės buvo vasario 14 d. Mažosiose baroko salėje vyriausybės apdovanoti garbės raštais, premijomis. Tai atliko Kultūros ministerijos ministro pavaduotojas Giedrius Kuprevičius, nes arkikatedros restauravimas buvo atliktas vyriausybės lėšomis.

Imperatorienės Zitės palaikai Šv. Stepono katedroje Vienoje Requiem šv. Mišių metu. Pirmoje eilėje matyti jos sūnus Otto von Hapsburg, jo dešinėje žmona Regina ir imperatorienės vaikaitis Karl.

Paskutinė Hapsburgų Zitės kelionė

Viena. — Austrija praėjusį šeštadienį palaidojo savo paskutinę imperatorę Zitą, kuri mirė 96 metų amžiaus Šveicarijoje. Tokių gedulo iškilnių nėra buvę Austrijoje 70 metų, kai žuvo jos Hapsburgų imperija, kuri amžius valdė teritoriją nuo Lenkijos iki Viduržemio jūros. Austrijos paskutinės tokios laidotuvės buvo 1916 m., kai mirė imperatorius Pranciškus Juozapas. Hapsburgai — garsiausia Europos karalių dinastija.

Po Requiem šv. Mišių Šv. Stepono katedroje, kur buvo giedamos Mozarto mišios, šešiais juodais arkliais buvo vežamas per miestą imperatorienės Zitės kūnas ta pačia karieta, kaip ir imperatoriaus Juozapo. Visos laidotuvių apeigos buvo tokios pat kaip ir prieš 70 metų. Zitės sūnus Otto von Hapsburg vadovavo laidotuvių procesijai, įskaitant ir Austrijos prezidentą Kurtą Waldheimą. Policijos apsaikaitavimui, kaip praneša Reuterio ir AP agentūros, dalyvavo maždaug 40,000 žmonių. Kai kurie žurnalistai pažymi, kad tai buvo Austrijos imperijos laikų prisiminimas.

Atvyko kardinolas ir princas

Laidotuvėse dalyvavo visi Europos karališkųjų katalikų šeimos atstovai, įskaitant Liechtensteino, Luxemburgo, Ispanijos, Belgijos ir Monaco princus. Buvo atvykę ir Marocco bei Jordano princas. Dalyvavo Vengrijos kardinolas Laszlo Paski, o su juo ir 118 autobusų vengrų. Vengrijos televizija perdavė laidotuves savo buvusios karalienės, kuri buvo karūnuota Budapešte. Katedroje telpa 6,000 žmonių ir ji buvo perpildyta. Vienos arkivyskupas Hans Groer atliko gedulingas pamaldas, kurios buvo baigtos imperatoriaus himnu: „Dieve saugok, Dieve išlaikyk mūsų imperatorių, mūsų kraštą“. Pamaldų metu maldos buvo skaitomos vokiečių, italų, vengrų, kroatų, slovėnų, čekoslovakų ir lenkų kalbomis, kurios kadaise priklausė imperijai.

„Mirtingoji nusidėjėlė“

Kai Zitės kūnas buvo atvežtas prie imperatorių kapų angos, prisivėrė durys ir iš ten pasigirdo vienuolio balsas: „Kas nori čia įeiti?“ Ir jos karstas buvo įleistas ne pasakant, kad čia yra

imperatorienė ir karalienė su jos aristokratiškais titulais, bet kad čia atvyko: „Mirtingoji ir nusidėjėlė“. Tada ji buvo ten palaidota. Bet pagal senuosius papročius, Zitės širdis buvo palaidota Šveicarijos Muri kaimelyje, kuriame ir jos vyro širdis palaidota. Muri yra tradicinė Hapsburgų širdžių poilsio vieta. Zitės vyras Karolis I buvo Austrijos imperatorius ir Vengrijos karalius po to, kai mirė imperatorius Pranciškus Juozapas, valdęs 68 metus imperiją. Po savo vyro Karolio mirties, Zita su 8 vaikais gyveno pas Europos karalių šeimas, o prasidėjus II Pasauliniam karui nuo nacių pabėgo į Ameriką. Vėliau ji apsigyveno kukliame Šveicarijos vienuolyne, netoli Austrijos sienos. I Austriją jai buvo leista sugrįžti 1982 m.

Otto von Hapsburg yra Zitės vyriausias sūnus. Jam dabar 76 metai ir jis yra šiuo metu Hapsburgų šeimos galva, kurie kadaise valdė imperiją 640 metų. Jis pasisako už Lietuvos nepriklausomybę Europos Bendruomenės parlamente.

Mirė

kun. B. Pacevičius

Prisikėlimo parapijos klebonijoje paskutiniū metu gyvenęs, balandžio 3 d. staigiai mirė a.a. kun. Boleslovas Pacevičius. Velionis buvo gimęs 1909 m. sausio 29 d. Kunigų įšventintas Kauno arkivyskupijoje 1936 m. balandžio 5 d. Dirbo Anglijoj, Toronte, buvo klebonas Londone, Ont., paskui išėjo dėl sveikatos į pensiją ir gyveno pas lietuvius pranciškus Prisikėlimo parapijoje. Laidojamas ketvirtadienį, balandžio 6 d., po 10 val. gedulingų šv. Mišių Šv. Jono lietuvių kapinėse.

— Istorijos ir etnografijos muziejuje atidaryta paroda, kurioje išdėstyta Lietuvos skautų, Pavasarininkų, Ateitininkų, Tautininkų, Jaunujų ūkininkų ir kitų organizacijų, sąjungų bei korporacijų įstatai, vėliavos, ženklai, fotografijos ir leidiniai

— „Lietuvos istorija“ — A. Šapokos 1936 m. parašyta istorijos knyga, atspausdinta fotografiniu būdu Vilniuje siuloma įsigyti ir užsienio lietuviams.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— Lietuvos Komunistų partijos organas „Tiesa“ kovo 14 d. paskelbė apie naujus vyskupų paskyrimus ir kad du naujieji vyskupai konsekruojami kovo 18 d. — Vilkauskio vyskupijai Šakių dekanas Juozapas Žemaitis ir Kaišiadorių vyskupijai Merkinės dekanas Juozapas Matulaitis. Abu naujieji vyskupai savo vietas užėmė balandžio 2 d. per Atvelykį.

Vilniuje įvyko prancūzų kompozitoriaus O Mesiano kūrinių festivalis. Buvo atliktas „Kvartetąs laiko pabaigai“, kurį grojo V. Talima, J. Černius, E. Kulikauskas ir G. Kėvišas. „Tris mažasias Dievo akivaizdos liturgijas“ atliko pianistė A. Juozapėnaitė, „Liepačių“ choras ir Lietuvos kamerinis orkestras, diriguojamas S. Sondeckio. Epinį kūrinių „Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus atsimainymas“ atliko J. Domarko diriguojamas simfoninis orkestras, Bangelio choras ir solistai. Šio kūrinyje buvo pirmą kartą Lietuvoje. Vilniaus arkikatedroje bazilikoje vargonų muzikos koncerte. Dainius Sverdiolus atliko apmąstus: „Švenčiausios Trejybės paslapties meditacijos“. Šis festivalis taip pat turėjo būti Kaune ir Klaipėdoje.

— Vilniuje praėjusį trečiądienį demonstravo keli tūkstančiai žmonių reikalavdami, kad vėl būtų leista veikti Sąjūdžio savaitinei televizijos programai, kuri buvo žmonių labai mėgstama. Algis Čekuolis, Sąjūdžio narys, pasakė Reuterio atstovui, jog demonstracijos rengiamos kiekvieną trečiądienį tol, kol nebus sugrąžinta populiarioji programa.

— Lietuvos Moterų sąjunga pradėjo veiklą, kad Lietuvos jaunuoliams būtų leista atlikti karinę tarnybą Lietuvoje.

— Vilniaus universitete įvyko anglų kompozitoriaus H. Perselio operos „Didone ir Enejas“ pastatymas, kurį suorganizavo „Mūzos“ kultūros draugija. Dirigavo V. Miškinis, režisavo R. Siparis. Dainavo konservatorijos studentai L. Kopustaitė, G. Liaugminas, R. Tallat-Kelpšaitė, E. Klivickaitė, V. Galdikaitė ir „Ažuoliukų“ choras.

— Rašytojų Kazio Sajos pasikalbėjimas su poetu Bernardu Brazdžioniu spausdinamas „Gimtojo krašto“ septintame numeryje.

Užtenka vienos partijos

Sako, žmonės jaučiasi laisviai

Maskva. — Prieš išvažiuodamas į Kubą, Sovietų Sąjungos prezidentas M. Gorbačiovas pagyrė partijos rolę įvykusuose rinkimuose, kalbedamas grupei sovietų redaktorių. Jis sveikino žmones, parodžius savo galią, ir tai nesą partijos silpnybė, bet gyvas protesto pareiškimas prieš status quo būseną. Jis manas, kad ne tiek svarbu yra Liaudies Kongresų deputatų išrinkimas, bet daug svarbiau būsią išrinkti vietinius deputatus, kurių rinkimai bus vėliau šį rudenį. Vietiniai balsavimai turėtų įveikti senąjį partijos aparatą ir tai būtų pagrindinis raktas į ekonominio gyvenimo būdo pakeitimą, — panašiai jis kalbėjo redaktoriams.

Princetono universiteto rusų studijų direktorius Stephen Cohen, kuris yra ilgesniams laikui atvykęs į Maskvą, sako, jog Gorbačiovas pasiuntė žmonėms savo pranešimą su šiais rinkimais, o jie pritarė jo pasirinktam būdiui, nežiūrind dar esančių suvaržymų. Pagal jį, Gorbačiovas pats vienas negalėjo sulaužyti esančių mašinų. „Tai galėjo padaryti tik žmonės, kurie yra žemiau ir jį davė jiems tą mechanizmą“.

Vietiniai rinkimai

Vietiniai vadai ir politikai taip pat nekantriai laukia savo vietinių rinkimų šį rudenį. Šiuose rinkimuose turėtų įvykti žymūs pasikeitimai, sako Arkadijus Muraševs, Maskvos tarybos narys, kuris laimėjo viename distrikte rinkimus, kritikuodamas vienos partijos struktūrą. Jis mano, kad būsimieji rinkimai bus dar didesnis žmonių laimėjimas. Muraševs mano, jog Gorbačiovas yra patenkintas rinkimais.

Tačiau redaktoriams Gorbačiovas pasakė tą patį, ką ir anksčiau sakė, jog nereikia kelių partijų. „Demokratija nėra nustatoma partijų skaičiumi, bet tuo, kaip žmonės veikia visuomenėje“, sakė jiems Gorbačiovas. Buvusiose rinkimuose buvo jau susitaikyta su tam tikra opozicija.

Pasijuto šeiminkais

Sekantys rinkimai bus gegužės 14 d. Tada bus dar išrinkti 200 deputatų, kurie nebuvo išrinkti praėjusių rinkimų metu. Jie nesurinko nustatytos daugumos balsų, kadangi buvo daugiau negu vienas kandidatas — nė vienas negavo daugiau kaip 50% balsų. Arba buvo vienas kandidatas ir tas pats balsuotojų buvo išbrauktas. Kiti 76 kandidatai turės persirungti. Rinkimai bus baigti tik prieš dešimt dienų, kaip yra nustatyta susirinkti Aukščiausiajam Sovietui, kuris bus iš 542 narių, o jį išrinkti turės naujasis Liaudies Deputatų Kongresas.

Panašiai, kaip Gorbačiovas

— Europos parlamentarai, kurie lankėsi Pabaltijo sostinėse buvo aprašyti ir „Pravdoje“, pastebint, kad jie nebuvo oficiali delegacija. Jų kelionė įvertinama sekpiškai.

— Sekmadieninė lietuvių kalbos mokyklėlė įsteigta Rygoje. Norima tokius pat lietuvių kalbos kursus įsteigti Kaliningrado ir Gudijos vietovėse.

kalbėjo, rašė ir „Pravda“, jog žmonės pasijautė rinkimuose kaip niekada prieš tai, kad jie yra šeiminkai. Taip rašė savo vedamajame straipsnyje Komunistų partijos dienraštis pirmame puslapyje, nebevegdamas pirmą kartą minėti ir Jeltsino laimėjimo. „Kodėl partijos komitetas nenorėjo pripažinti jo, bet jį pripažino žmonės, klausė „Pravda“. Editoriasl mano, jog Centro komiteto pasipriešinimas prieš Jeltsiną padėjo jam tokia didele dauguma laimėti rinkimus. Rinkimus jis laimėjo beveik 90% dauguma.

Perestroikos laimėjimas

„Pravda“ primena, jog Jeltsinas buvo išmestas iš Politbiuro 1987 m. už kritiką, kad perestroika per lėtai vykdoma. Šis redakcinis straipsnis buvo plačiai Maskvoje diskutuojamas, ypač sovietų vyriausybės tarpe, kurie kalbėjosi su Vakarų žurnalistais. Apie Jeltsino triuškinančią pergalę sovietų spauda tik po penkių dienų prabilo. „Pravda“ toliau rašo, kad tai buvo kartu ir perestroikos laimėjimas, kurią pradėjo Gorbačiovas. Tačiau laikraštis vengia kaltinti partiją už Jeltseno laimėjimą. Šis rašinys buvo atspausstas, kai Gorbačiovas išskrido su vizitu į Kubą.

Vysk. Baltakis Lietuvoje

Vilnius. — LIC pranešimu, vysk. Paulius Baltakis, vyskupas lietuviams katalikams išsivijoje, atvyko į Lietuvą. Kardinolo Vincento Sladkevičiaus kviečiamas, vyskupas Baltakis dalyvavo jo Ingrese, kuris įvyko sekmadienį, balandžio 2 d., Kauno bazilikoje.

Šventasis Tevas šio mėnesio pradžioje pakėlė kardinolą Vincentą Sladkevičių iš tituliarinio vyskupo bei Kaišiadorių apaštališko administratoriaus ir Kauno arkivyskupo.

Tuo pačiu metu sekmadienį vyko ir trys kiti ingressai Lietuvoje: Panevėžyje vysk. Juozas Preikšas, kuris yra perkeliamas iš Kauno arkivyskupijos apaštališko administratoriaus pareigų į Panevėžio apaštališko administratoriaus postą, Kaišiadoryse vysk. Juozapas Matulaitis, kuris buvo paskirtas tituliarinio vyskupo ir Kaišiadorių apaštališkuoju administratoriumi ir Marijampolės vysk. Juozas Žemaičio, kuris buvo paskirtas tituliarinio vyskupu bei Vilkauskio vyskupijos apaštališkuoju administratoriumi.

Vyskupas Baltakis, kuris apsisistojė Vilniaus arkivyskupijos karioje, išbus Lietuvoje iki balandžio 17 d.

KALENDORIUS

Balandžio 4 d.: Izidorius, Eglė, Algaudas, Ambraziejus, Šilinis, Vimbaras.

Balandžio 5 d.: Vincentas, Krescencija, Rimbaudas, Irena, Rimvydas, Žygintė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:31, leidžiasi 7:18. Temperatūra dieną 48 l., naktį 32 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

ILGALAIKIS PEPTINIŲ ŽAIZDŲ GYDYMAS (2)

Užmirškime trumpalaikį skrandžio ir dvylikapirštės žarnos žaizdų gydymą. Nors jis pacientui patinka, bet jis ilgai nesuteikia jam naudos.

Dabartinės medicinos tiesa

Šio krašto skrandžio bei žarnų ligų gydytojų draugijos (The American College of Gastroenterology - ACG) paskirtas komitetas surinko žinias apie dabartinį peptinių žaizdų (esančių skrandyje ir dvylikapirštėje žarnoje) gydymą. Jose aptariami treji dalykai: 1. tų žaizdų ilgalaikis gydymas, norint išvengti jų pasikartojimo, 2. pacientų atranka tokiam gydymui, 3. tų žaizdų geriausias ilgalaikis (10-15 metų) gydymas.

Tų žinių surinkimo vyriausias darbininkas yra gyd. Stephen J. Sontag. Jis dirba Veteranų ligoninėje, Hines, Ill., mieste. Jis nurodo dabartinio ilgalaikio tų žaizdų gydymo planą.

Trumpalaikiu ligšioliniu būdu tas žaizdas gydant, nors retai kada pacientas mirdavo, bet jam per visą jo gyvenimą grėsavo net 40% galimybė susilaukti rimtų komplikacijų. Dabar siūlomas ilgalaikis tų žaizdų gydymas labai sumažina jomis sergamumą ir jų mirtinumą, jei tos žaizdos sėkmingai sukontroliuojamos per ilgą laiką (10-15 metų). Po tos žaizdos „išsisergancios“ - savaime pranykstančios, nelyginant kaip lempa kad užgęsta išsibaigus jo žibalui.

Ilgalaikis peptinių žaizdų gydymas

Skrandžio ir dvylikapirštės žarnos žaizdų ilgalaikis gydymas - sukontroliavimas apima du dalykus: 1. aplinkos sutvarkymą ir 2. vaistais bei chirurginiu gydymu. Į aplinkos sutvarkymą įeina nerūkymas ir nekvėpavimas prirūkyto oro. Skrandyje žaizdą turint taip pat nenaudoti aspirin ar kitų nekortizoninių-nesteroidinių vaistų prieš uždegimą (dažniausiai artritą), vadinamą „non-steroidal anti-inflammatory“ drugs, trumpai NSAIDs.

Vaistais gydant naudojamas gydytojo parinktas vienas iš keturių sekančių vaistų: Tagamet (generinis jo vardas Cimetidine), Zantac (ranitidine), Pepcid (famotidine) ir Carafate (sucralfate). Esant skausmams, naudojami vaistai prieš rūgštis; jų daugybė, geras yra Riopan Plus 2 (magaldrate-simethicone); po valgomą šaukštą po valandos pavalgis ir einant gulti. Jis yra be druskos ir naikna dujas.

Apsauga nuo žaizdos pasikartojimo

Po trumpalaikio dvylikapirštės žarnos žaizdos gydymo ir jos užgijimo, jos pasikartojimo galimybė yra tarp 50% ir 90%, nustojus toliau gydyti.

Net aštuoni dideli tų žaizdų gydymo centrai praneša, kad vadinamieji „histamine (H-2) blockers“ (cimetidine, ranitidine) vaistai yra pajėgūs apsaugoti nuo dvylikapirštėje žarnoje žaizdos pasikartojimo, pradedant jais gydyti po gydymo centrai praneša, kad vadinamieji „histamine (H-2) blockers“ (cimetidine, ranitidine) vaistai yra pajėgūs apsaugoti nuo dvylikapirštėje žarnoje žaizdos pasikartojimo, pradedant jais gydyti po

Dvylikapirštėje žarnoje peptinės žaizdos gydymas

Praktiškai imant, dvylikapirštėje žarnoje peptinė žaizda esti gydoma apie šešias savaites vienu iš minėtų keturių vaistų. Tagamet 300-400 mg tabletė imama kas 12 valandų (du kartus dienoje); ranitidine viena 300 mg tabletė einant gulti; sucralfate viena 1-g tabletė kas šešios valandos ant tuščios, duodant dar ir prieš rūgštis vaistą (jis duodamas pusę valandos prieš ar po sucralfate davimo).

Sugijus žaizdai duodama ranitidino 150-mg tabletė einant gulti, per istisus metus ir daugiau. Gydymą kiekvienas gydytojas savaip pacientui pritaiko jo nurodymus pacientas turi pilnai išpildyti. Tuo būdu ginamasi nuo tokios žaizdos toje vietoje pasikartojimo.

Skrandžio peptinės žaizdos ilgalaikis gydymas

Skrandyje žaizda („gastric

Paliovės rūkyti sutaupai pinigų, vaikams duodi sveiko gyvenimo pavyzdį, pats saugaisi nuo plaučių vėžio, mažini kūno sklerozę, paduodi ir plaučius daugiau oro, įrodai, kad pats ir kiekvienas kitas taip elgtis gali.

peptic ulcer“) trumpai gydant ir sugydant kartojasi tarp 17% ir 70%. Iki dabar yra atlikta keletas tyrimų ilgai gydant peptinę žaizdą skrandyje ir iki šiol dar negalima pateikti tvirtų duomenų tuo reikalu. Biopsijos pagalba (gastroskopuojant) nustatius, kad skrandyje peptinė žaizda nėra vėžinė, ji gydoma taip, kaip ir dvylikapirštės žarnos žaizda. Jos gijimas sekamas gastroskopu ir kiekviena kartą gastroskopuojant daroma biopsija ir žaizdos paviršiaus celės („cytology“) tiriamos per mikroskopą.

Peptinių žaizdų komplikacijos

Atliktas Elashoff tyrimas nurodo, kad ligonis, jau turįs vieną peptinę žaizdos komplikaciją, turi dvigubą galimybę apturėti dar ir antrą. Minėta šio krašto virškinimo ligų žinovų draugija (ACG) pataria ilgalaikiu gydyti peptines žaizdas tų pacientų, kurie anksčiau yra turėję vieną tos žaizdos komplikaciją ir kuriems buvo nepatartu operuoti.

Tie, kurie turi peptinę žaizdą bet neturi nusiskundimų ar simptomų („asymptomatic“) ar komplikacijų, turi tarp 20% ir 43% galimybę tokios žaizdos pasikartojimo, nors ir nuolatini, ilgalaikiu gydymu. Pasakykite, kad tai nėra gerai - net neapsimoka taip nuolat gydytis, jei vis vien žaizda kartojasi. Bet lukterėkit: kai toks ilgalaikis peptinės žaizdos gydymas („maintenance therapy“) yra nutraukiamas, nė vieniems metams nepraėjus žaizda 90% pasikartoja.

Už tai dabar žinovai pataria peptinę žaizdą gydyti nepatraukiamai, ilgalaikiu mažomis dozėmis (naktiniai viena tabletė) vieno iš virš minėtų H-2 blokatorių (cimetidine, ranitidine - pastarasis geriau veikia, nors brangesnis). Kartkartėmis trumpam laikui tokį gydymą pakeičiant pilna tų vaistų doze (dvi tabletės per dieną savaitę, kitai). Tik taip elgiantis bus didesnė galimybė išvengti tokių žaizdų pasikartojimo. Aišku toks gydymas brangiai kainuoja, bet kol kas nėra kitos išeities, norint tokių žaizdų atsikratyti.

Neatsisakykite šio nors ir brangaus ilgalaikio peptinės žaizdos gydymo, nes jis yra pigesnis už tokios žaizdos operaciją. Tyrinėtojas Jensen palygino išlaidas ilgalaikį peptinės dvylikapirštės žarnos žaizdos gydymo ranitidinu su tokios žaizdos operacijos išlaidomis. Jis tyrinėjo 100 tokią žaizdą turinčių pacientų išlaidas per 8 metus ir lygino vaistais gydymo išlaidas su operacijos išlaidomis. Jos apytikriai buvo vienodos. Bet jei pacientui nuolatinio gydymo nereikėtų per aštuonerius metus, tada ranitidinu gydymas bus pigesnis už operaciją. Apie pigesni tų žaizdos gydymą dabar reikia visai pamiršti.

Kaip saugus yra ilgalaikis peptinės žaizdos gydymas H-2 blokatoriais (ranitidinu, cimetidinu)?

Iki šiol tokiais vaistais peptines žaizdas gydant ilgalaikio gydymo saugumas nėra įvertintas. Tik yra pranešimų, kad nuo 1976 metų gydant gausų skrandžio sunkos rūgštingumą sukeliančią kitokią ligą (Zollinger-Ellison sindromą) su minėtais vaistais, susilaukta nedaug rimtų pašalinių tų vaistų padarinių.

Būtina nerūkyti, norint peptinę žaizdą reikiamai gydyti

Minėta šio krašto virškinimo ligų žinovų draugija (ACG) savo pranešime pataria dvylikapirštės žarnos žaizdos ilgalaikį gydymą jungti su sekančiais

dalykais: 1. nerūkymo, rūkymo metimu; 2. ilgų žaizdos gydymu, nepasitenkinant trumpalaikiu pagerėjimu; 3. kai po trumpalaikio peptinės žaizdos gydymo užbaigus trijų mėnesių laikotarpį žaizda vėl kartojasi ar kai ji daugiau negu du kartus pasikartoja vis trumpalaikiu per vienus metus ją gydant, pakartok pilną gydymą (per šešias savaites) H-2 blokatoriais (cimetidinu ar ranitidinu), o po to vėl pradėk ilgalaikį gydymą su viena tablete vakarais (kaip jau minėta) mažomis dozėmis; 4. kai žaizda vėl pasikartoja ilgalaikiu ją gydant, pradėk kitokiu vaistu (jei gydei ranitidinu, pakeisk į sucralfatą) ir, tą pačią ar didesnę dozę naudojant, toliau gydyk pilną laiką (šešias savaites). Po to tęsk ilgalaikį gydymą mažomis dozėmis naktiai, arba patark peptinės žaizdos operaciją. Pastaroji patariama kai žaizda du kartus atsinaujina ilgalaikio gydymo metu. Po tokios operacijos kitose vietose, atsirandančios žaizdos kontroliuojamos, gydantis vaistas.

Tinkamas maistas skatina žaizdos gijimą

Minėti kalbamui reikalu žinoti savo pranešimą baigdami pažymi, kad per paskutinį dvidešimtmetį mirtinumą nuo peptinių žaizdų vis mažta ne tik šiame krašte, bet ir Anglijoje ir Skotijoje.

Yra duomenų, įrodančių, kad toks tas mažėjimas rišasi su pagausėjusiu valgymu esminiai svarbių riebalų (jų rūgščių). Pastarosios paverčiamos ir prostaglandinų kūne. O šie apsaugo skrandžio ir dvylika-

pirstės žarnos gleivines nuo sužalojimo, nuo žaizdų atsiradimo jose. Tuo tarpu dabar peptinių žaizdų gydymą ranitidinu, cimetidinu ir sucralfatu bei chirurgija lieka praktiškiausi du būdai peptinių žaizdų sukontroliavime. Priedui kartu naudojami ir vaistai prieš rūgštis.

Išvada. Kiekvienas žaizdininkas turi būti bent minimaliai išmintingas, jei jis nori galimai geresnės sėkmės savo žaizdos sukontroliavime. Liūdnos dienos laukia skystakošio žaizdininko, kuris visų prekybininkų per spaudą, radiją ir televiziją peršamus vaistus mėgina naudoti, būk nuo „indigestion“, gazų, vidurių išpūtimo, „ulcerių“ ir kitokių galų. Tikras lietuvis turi liautis taip elgesis. Tikra pagalba jo peptinei žaizdai yra galima tik dvejopai gydantis: darant operaciją bei naudojant vieną iš keturių čia minėtų vaistų.

Neištyrus, diagnozės nenustatius, jokių vaistų nenaudok. Valgyje ir gėrime susitvarkyk. Laikinas, ne žaizdinis virškinimo sutrikimas savaime praeis - laikas jį išgydyti. Tik nebloginkite peptinės žaizdos gydymo rūkymu, girtavimu, kolū bei kavos gėrimu, visokių niekam vertų (prekybininkų ar lengvatikių pažįstamų pirštų) vaistų naudojimu. Žaizdos neturint, negalima vartoti virš minėtų žaizdoms skiriamus vaistus, nes visi vaistai turi ir savo neigiamus veikimus. Trumpalaikį peptinės žaizdos gydymą visi pamirškime.

Pasiskaityti: *Internal Medicine World Report*, February 15-26, 1989.

A.A. KPT. MARTYNAS SUMANTAS

Kovo 1 d. Los Angeles, eidamas 92 metus, mirė buvęs Lietuvos kariuomenės kapitonas Martynas Sumantas. Velionis, gimęs 1897 m. gruodžio 10 d. Medėikių kaime, Biržų apskr., iš pradžių mokėsi pas kaimo daraktorius. Išsisteigęs tame kaime pradžios mokyklai, kurioje buvo paskirtas lietuvis mokytojas, Martynas lankė šią mokyklą, kol 1910 m. rudenį įstojo į Biržų keturklasę. Kilus pirmajam pasauliniam karui ir frontui artėjant, pėsčias išvyko į rytus. Iš Jakobstato, Latvijoje, traukiniu pasiekė Voronežą, kur telkėsi lietuviai moksleiviai. Išlaikęs reikalingus egzaminus, įstojo į technikos mokyklą. Iš čia draugo P. Janonio prikalbintas persikėlė į Petrapilį, kur technikumė tęsė mokslą.

Kilus Rusijoje suirutėi, Martynas 1919 m. grįžo į Lietuvą. Stojęs į kariuomenę, baigė Karo mokyklos IV laidą ir tarnavo karininku artilerijoje, paskutiniu metu IV artilerijos pulke Vilkaviškyje, Plungėje ir kitur. Vokiečių okupacijos metais dirbo Vilniaus miesto savivaldybėje. 1944 m. pasitraukęs su šeima į Vokietiją, ilgesnį laiką gyveno Scheinfelde. Iš čia 1949 m. emigravo į JAV ir atvyko į Rockfordą, netoli Chicagos, kur gyveno jo brolis. 1957 m. persikėlė į Los Angeles. Priklausė ramovėnams, ateitininkams sendraugiams ir kitoms organizacijoms. Dažnai jį tekdavo matyti Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Jis buvo nuolatinis lietuvių parengimų lankytojas.

Velionis yra pasakojęs, kad besimokydamas Biržų keturklasėje mokykloje, įstojęs į ateitininkų kuopelę, kurios pirminku buvo Apolinaras Likerauskas, vėliau išėjęs muzikos mokslus. Susirinkimus slaptai darydavę knyginkininkai Januševičiaus namuose, kurio brolis prel. Povilas Januševičius gyveno Kaune. Jie nutarė išleisti laikraštėlį, kuriam parinko

vardą „Inkarėlis“. Jo redaktorium ir perrašinėtoju buvo velionis Martynas. Perrašinėjimas ranka pareikalaudav daug laiko. Kartą taip perrašinėdamas užtrukęs iki vidurnakčio, todėl nebuvo paruošęs pamokų. Kaip tyčia kita dieną buvo mokytojo iššauktas prie lentos algebros pamokai. Mokytojas rusas, matydamas, kad Martynas neparuošęs, išplūdo jį, sakdamas: „Dufak, tolka!“ (Kvaili, plepy). Pagaliau liepos sėstis ir parašęs vieneta.

Voroneže gyvendamas irgi palaikęs ryšius su ateitininkais. Kai kartą nuėjo į jų susirinkimą, į tą kambarį atėjo ateitininkas emė pravardžiuoti ateitininkus „atžagareiviais“. Kilus nesupratimams, susirinkimas iširo. (Apie tai jis yra pasakėjęs savo straipsnyje „Mano kelias į ateitininkiją“, „Ateities“ 1981 m. 92 psl.).

Prisimenu, kai velionis Martynas paskaitęs spaudoje, kad iš Sibiro grįžęs mirė jo mokslo draugas muzikas Likerauskas, papasakojo, kaip jam padėjęs gauti 2 ulanų pulke kapelmeisterio ir chorvedžio vietą.

Kovo 3 d. atvežus velionio kūną karste į Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią, rožiniui vadovavo prel. V. Bartuška, o kitą dieną jį atnašavo gedulingas Mišias ir palydėjo į kapines. Per Mišias solo giedojė O. Deveikienė, vargonais pritariant muzikui A. Jurgučiu. Lekcijas skaitė A. Audronienė. Garbės sargyboje prie karsto stovėjo ramovėnai. Palaidotas Kalvarijos kapinėse netoli savo mirusios dukters Marytės Aleksandrūnienės. Atsiveikimo žodį tarė ramovėnų vardu A. Audronis, birutienui - V. Andrašūnienė. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į restoraną pietums. Nuliūdę liko velionio žmona Ona, dukterė ir žentas Onutė ir Arvydas Vaisniai ir dukraitė Rūta.

Ig. Medziukas

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiama. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atzymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisyso nurodo. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatasko. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

STUDENTAI TAPE BENAMIAIS

Joliet kolegijos studentų grupė ryžosi dvi dienas pagrupėti benamių gyvenimu. Jie miegojo benamių pastogėse,

buvo alkani, bendravo su benamiais. Šio projekto globėja, seselė Dolores Zernont pareiškė, jog tai buvo padaryta siekiant padidinti studentų supratimą, ką reiškia būti benamiu, ir pakelti studentų atsakomybę jausmą tokiems padėti.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. - 337-1285

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12-16.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670

DR. VILJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
- Amber Chiropractic -
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. IRENA KURAS
KIDŪKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė - Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. TUMASO KABINETŲ PAROMĖ
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ - VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7, Antr. ir
ketv. 9-12, Penkt. 2-7

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: r. 1-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
4t. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

DR. TUMASO KABINETŲ PAROMĖ

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Lengviausia mesti rūkčius sloguojant. Tada rūkymas yra nepatrauklus. Rūkant žaizda skrandyje bei dvylikapirštėje žarnoje negyja.

GERIAUSIOJI TAUTOS DALIS

Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio veikla okupuose Lietuvoje turi ir tą gerą pusę, kad imta tirti bolševikų įvykdyti nusikaltimai: suėmimai, tardymai, žudymai, trėmimai. Pr. metų lapkričio mėnesį buvo sudaryta specialia komisija neįsistotoms žmonių žudynėms karo ir pokario metais atskleisti. Komisijai vadovauja vyriausybės bei partijos paskirtas ministerio pirmininko I pavado tuojau Juozas Šėrys. Pradėjus rinkti žinias apie šiuos nusikaltimus, paaiškėjo, kad Lietuvoje nėra rajono, kuriame tokių nusikaltimų nebūtų buvę. Tuo tarpu spaudoje minima keliadesimt vietovių, kuriose žudynės vyko. Štai jų eilė: Rainiai – Telšiai, Pravišišės, Panevėžys, Zarasai, Ukmergė, Juodupė, Rokiškis, Budavonė, Pandėlys, Petrašiūnai, Burbinė, Alytus, Ušynė, Raseiniai, Skriaudžiai, Plutiškės, Ažuolų Būda, Kamajai, Grinkiškis, Mitkiškės, Gudelių apylinkės, Klepočiai, Druskininkai, Taručionys, Vabalai, Ryliskės, Lizdai, Pierišės, Eugonys, Rinkava, Miečionys, Ferma, Rupiškiai, Mažeikiai, Krakiai (Viekšnių vls.), Plauskiniai, Biržai, Eigučiai, Červenė... Aukų skaičius kiekvienoje vietovėje įvairus – nuo kelių asmenų ligi kelių šimtų.

Be šių nužudymų buvo šimtai tūkstančių tremtinių, kurių didžioji dalis į Lietuvą negrįžo – savo kaulais nuklojo Rusijos bei Sibiro plotus. Atsirado atgarsiai spaudoje, tiek valdžioje, tiek Sąjūdžio leidžiamose. Pirmosios „kregždės“ – Dalios Grinkevičiūtės (Lietuviai prie Laptevų jūros), Antaninos Garmutės, Ant. Biliūno, poetės M. Kontrimaitės ir kt. šūripūs atsiminimai. „LITER ir MENAS“ jau kelias savaites tęsiniais persipausdina Chicagoje dviems laidoms išleistas Juozo Keliučio lagerių atsiminimus, antraštė „Laisvę praradus“. Keletas rašytojų savo kūryboje palietė trėmimo temas. Kaune, Vilniuje įsikūrė „Tremtinių“ klubai, kurie šaukia buvusius tremtinius susirinkimus, renka tremtinių kūrybą-atsiminimus, poeziją, dainas, istorinius vaizdelius, nuotraukas. Turime prieš akis Kaune išleisto biuletėnio „Tremtinio“ vieną numerį. Redaktorius Jaroslavas Banevičius. 18 psl. Stengiamasi sureguliuoti tremties vietas, lankyti tremtinių kapus, identifikuoti žuvusius ir kai kuriais atvejais pervežti į Lietuvą žuvusiųjų kaulus. Spaudoje paskelbti šūripūs Rainių, Panevėžio ir kt. vietų žudynių aprašymai.

Kartu bandoma ieškoti ir žudynių bei trėmimų kaltininkų. Tačiau jie slepiasi, stengdamiesi savo kaltę suversti jau mirusiems ar rusų kariniams daliniams, kurie esą žudė KP įsakyti.

Žurnalistas Stasys Kašauskas (gim. 1943 m., KP narys nuo 1972 m.) LM Nr. 7 rašinyje „Tebekankina istorija“ rašo: „Jau nebe šūripas, o siaubas apima, kai štai veteranai teigia, jog Rainiuose 73 žmonės buvo sušaudyti, tvarkingai ir kultūringai, o vėliau liepta žydams atkasti lavonus, įrankiais sudarkyti nukankintuosius! Koks cinizmas, kokia patyčia! Veteranai „liudininkai“ tą birželį buvo už šimtų kilometrų rytuose, o šimtai žmonių, 4 gydytojai ekspertai, atkasinę Rainių kankinius, nustatė, kad tik 11-oje aukų buvo kulkos. Visi kiti užmušti – suskaldytomis galvomis, sutraškitytais lytiniais organais, subadyti durtuvais. Ne sušaudyti“.

Jonas Prapiestis, nusikaltimams tirti komisijos narys, docentas, „Tiesoje“ (Nr. 58) aiškina, kad minėtų žudymų atvejais senaties negali būti ir todėl nusikaltusius reikia pritraukti atsakomybėn.

Vasario 16-asis šventės proga Vilniuje buvo išleistas pirmasis „Tremties archyvo“ tomas, antraštė „Amžino įsalo žemėje“. Tai kelių vaikų atsiminimai iš jų tremties laikų. Jų ranka virtinėlyje primityviškai vaikiška ranka nupieštos keturios labai kuklios tremtinių pastogės. Išaiškėja, kad apie 50% tremtinių buvo kūdikiai, vaikai, paaugliai. „Tai baisus lietuvių tautos genocidas, žiūrint filosofiskai, buvo lyg atpirkimas. Sibiro aukos tarytum atpirko mus visus, Lietuvoje likusius... Dabar atvirai pripažįstame, kad buvo ištremta geriausioji tautos dalis“ (KJT Nr. 34).

Skaitytėjai gal jau žino, kad buvo „rehabiliuotas“ ir „didysis liaudies priešas“ generolas Stasys Raštikis. Turime po ranka „Kauno tiesos“ Nr. 38, kurio visas puslapis paskirtas mūsų buv. kariuomenės vadui. Paitekta beveik tikslji jo biografija, poros jo raštų tomų viršelių piešiniai, kapo paminklinės lentos nuotrauka, generolo atvaizdai civiliais ir kariniais drabužiais. Rašinys baigiamas generolo žodžiais: „Didžiujosi, kad esu lietuvis... Tikiu, kad lietuvių tauta silaulaus naujo prisikėlimo ir vėl bus labai vertingas ir reikšmingas narys laisvų ir nepriklausomų tautų bei valstybių tarpe“.

To paties dienraščio Nr. 39 taip pat visas puslapis paskirtas gen. St. Raštikio šeimos tragedijai, kurią suruošė bolševikai. Čia pateiktas pasikalbėjimas su generolo dukra Meilute Marija Raštikyte-Alksniene. Iš jo aiškėja mums jau žinomi faktai, kad generolo Stasio ir Elenos (Smetonaitės) Raštikių trys dukrelės buvo 1941. VI.14 deportuotos kartu su aštuoniasdešimtmeciais seneliu ir močiute į Altajaus sritį. Tada Laimutė buvo 11, Meilutė 4, o Aldutė vos vienerių metų. Pastaroji tremtyje veikia mirė. Yra išlikusi nuotrauka – pašarvota karstelyje, o prie jo stovi keliolika vaikučių.

Daug vargo patyrė Raštikytės. Bet 1946 m. pas jas atvažiavo pareigūnas iš Lietuvos, aprėdė mergaites gražiom uniformom, parvežė į Lietuvą, fotografavo prie katedros ir kitur. Po to pasodino prie stalo ir liepė rašyti tėvams į Ameriką laiška, mažažud tokio turinio: „Branגיעji tėveliai, sugrįžkit, laukiam“... Kai tėvai į Lietuvą negrįžo, mergaitėms vėl grėsė ištrėmimas. Senelė buvo ištremta šiuo kartu į Irkutsko sritį, kur ji netrukus mirė, o mergaitės išlapstė pažįstami, išrūpino metrikus, pakeitė pavardes. Meilutė tapo Marija Nėrytė, abidvi išsimokslino, sukūrė šeimas. Išdraskytai šeimai susitiktai kaip ir nebeteko. Tėvas Stasys mirė 1985 m. Bet pernai į Los Angeles pas motiną atvyko abidvi dukros, su viena dukraite. Pasimatymas po 47 metų!... Apie tai Meilutė: „Mums sunku buvo suvokti viena kitą. Nėr ko stebėtis, jei per šitiek metų ir vaikų, ir motinos sielų perdegė kažkada patirtas skausmas, palikdamas tik nostalgiską graudulį, prisiminimus“. O skausmo Raštikių šeimai, kaip ir daugeliui kitų lietuvių, per 50 metų buvo atseikėta su kaupu.

b. kv.

RELIGINIS KONCERTAS, GĖLĖS IR...

Apreiškimo parapijos, Brooklyn, N.Y., bažnytinis choras puoselėdamas lietuvišką giesmę ir dainą, į lietuvių kultūrinį gyvenimą yra inėšęs didelę, garbingą ir pasididžiavimą keliančią duoklę.

Šis choras savo veiklą pradėjo prieš 75 metus su 30 choristu, o švėsdamas 25-tąją choro sukaktį, savo eilėse jau turėjo net 90 narių. Tuomet, chorui vadovaujant muz. Jonui Jankui, nebebuvo tenkintasi vien tik giedojimu bažnyčioje arba dainuojant lietuviškų parapijų salėse. Choras koncertuodavo ir amerikiečių visuomenėi, užsitar naudamas gausių vertinimų.

Ruošė vaidinimus ir operetas, atlikdavo gana sudėtingus ir sunkius kūrinius, oratorijas bei kantatas. Verbų sekmadieniais buvo pradėta ruošti religines muzikos koncertai. Tokie koncertai tapo tradicija, kuri yra tęsiama ir iki šiol.

Religinis koncertas vyko ir šių metų Verbų sekmadienį, kovo 19 d., 2-30 po pietų Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Buvo atlikta šie kūriniai: „Laudate Dominum“ – Mozart. Solo sopranas Elizabeth Hyon, „Parveski Viešpatie“ – J. Strolios, žodžiai P. Jurkaus. Solo baritonas Joseph Gustern „Pie Jesu“ – Rutter. Solo sopranas Rasa Bobelytė-Brittain „Parce Domine“ – Gounod. Solo e. Hyon „Sanctus-Benedictus“ – Witt. Solo tenoras Jim Wilson ir Rasa Bobelytė-Brittain „Septynis paskutinieji Kristaus žodžiai“ – T. Dubois. Solistai: Rasa Bobelytė-Brittain, Jim Wilson ir Joseph Gustern ir „Finlandia“ – Sibelius. Vargonų palyda buvo Steven Frank. Chorui dirigavo muz. Viktoras Ralys.

Solistė lyrinis sopranas Elizabeth Hyon turi švelnią skambanti, nelabai tvirtą balsą. Jai giedant „Laudate Dominum“, buvo galima jausti jaudinimosi žymės. Kada ji „susilo“ – tvirtai ir užtikrintai skambėjo atlikdama „Parce Domine“. Sol. E. Hyon dainavimą studijavo Korejoje, Vokietijoje ir Amerikoje. Ji Apreiškimo chore dainuoja jau net nuo 1978 metų.

Sol. Rasa Bobelytė-Brittain taip pat yra choro narė. Dainavime padariusi labai didelę pažangą, dainavimo studijas tęsia ir toliau. Jos balsas skaidriai ir tvirtai skamba viduriniame registre ir sušvyti lengvai nugalėdama aukštąsias gaidas. Kiek silpniau skamba žemesnės gaidos. Balsas patam-

sėja ir jaučiama nuovargis. Jai giedant „Pie Jesu“, kadangi šioje kompozicijoje vyrauja žemesnis tonai, reikiama išpuščio nebuvo. Manychiau, kad šią kompoziciją transponavus į kiek aukštesnę tonaciją ji geriau būtų praskambėjusi. Sol. Rasa Bobelytė-Brittain savo balsinę medžiagą ir grožį atskleidė giedodama „Sanctus-Benedictus“ ir „Septyniuose žodžiuose“.

Solistas Jim Wilson turi lengvą ir skaidrų balsą, panašėjantį į arių tenorams pridainuojant lietuviškų parapijų salėse. Choras koncertuodavo ir amerikiečių visuomenėi, užsitar naudamas gausių vertinimų.

Baritonas Joseph Gustern – didelio balso savininkas. Jis jį ir nevengė daugiau ar mažiau pademonstruoti ir net „lenktyniuoti“, kas buvo itin ryškūs kantatos antrojo žodžio duete.

Muz. Steven Frank vargonų palyda buvo pasigėrėtina. Jis sumaniai ir išradinai naudojo registrų spalvas, pritaikydamas prie atliekamo kūrinių miamies, neužgoždamas nei solistų, nei choro.

Sunkiausia dalis atiteko chorui. Bet choristai buvo gerai pasiruošę. Ypač šauniai jie skambėjo „Septyniuose žodžiuose“. Mat, šią kantatą jie gieda nebe pirmą kartą. Giedojimo laisvai ir užtikrintai. Buvo lankstūs kiekvienam dirigento mostui. Chorui dirigavo parapijos vargonininkas muz. Viktoras Ralys. Jis šiam chorui vadovauja jau 12 metų.

Šiam chorui, kuris šiais metais švenčia savo deimantinį jubiliejų, salis švėsdinimui ir linkėjimų, priklausė didžiausia pačių gražiausių gėlių puokštė. Būtų nedovantina nepaminėti to, ko šiame koncerte neturėjo būti.

Nežinia, kieno kaltė, kad į koncertą atsitankiusieji ji išklaušė būdami „akli“. Teko didžiai nustebti, kad tokio lygio koncertui nebūvo paruošta programa! Susirinkusieji klausėsi muzikos, bet jie nežinojo nei kūrinių pavadinimų, nei kas ji sukūrė. Buvo padaryta žala, klausytojams pateikiant tik muzikos garsus! Pagaliau, jeigu jau dėl kokios labai rimtos priežasties programos parengimas buvo nebeįmanomas – atliekamus kūrinius buvo galima pranešinėti.

Koncerto užbaiga buvo numatyta su religinėmis apeigomis – palaiminimu su švenčiausiuoju Sakramentu. Toms apeigoms jau buvo pradėta ruošti degio-

jant žvakes, parengiant smilkalus ir pan., kada buvo giedama kantatos šeštasis žodis: „...in manus tuas commendo spiritum meum“ (...į Tavo rankas aš atiduodu savo sielą). To dar neuztėko. Giedama septintasis ir paskutinis širdį veriantis kantatos žodis – „Consummatum est“ (atlikta). Tuo metu buvo pradėta rinkliava! Besikrapštant kisenėse ir pinigėse, rinkėjų krepšeliuose nusukendo ir septintasis Kristaus žodis. Religinis apeigos buvo pradėtos chorui dar nepabaigus giedoti „Finlandijos“. Taip ir kyla klausimas, kodėl buvo taip skubama? Juk nesame akrobatai, kad galėtume lengvai šokinėti nuo vieno kraštutinumo prie kito! Kelių minučių tarpas tarp koncerto ir religinių apeigų būtų labai vietoje buvęs.

Dar keli žodžiai dėl Sibelius „Finlandijos“. Tai koncertinis veikalas, kuris kaip toks daugiausia ir yra atliekamas koncertinėse salėse. Religinio atspalvio jame nėra. Taip, šis veikalas yra atliekamas koncertų baigėje, nes jis yra labai naudingas sukelti entuziastiškai klausytojų nuotaikai, išaukiant garsius plojimus. Šiame koncerte šio veikalas buvo galima atsakyti. Bet jeigu buvo pasirinkta jį atlikti – jam geriausia vieta būtų buvęs užbaigiant pirmąją koncerto dalį, kurioje buvo atliekami atliekami šio veikalas. Po to, padarius trumpą pertrauką, prieš pradėdant „Septynis paskutiniosios Kristaus žodžius“, būtų buvę idealu ir rinkiavai atlikti.

Tikiu, kad šios kelios pastabos patarnaus ateityje rengiant koncertus, panašiu klaidų nebedaryti.

Nežiūrint, kad šiam koncertui buvo pasirinkta neprasta valanda (paprastai religiniai koncertai būna ketvirtą arba penktą v. vakare), vis dėlto koncertą prisirinko daugiau kaip šimtas asmenų.

NAUJA PIRŠTŲ NUOSPAUDŲ SISTEMA

Illinois valstija įsigijo naują, kompiuterizuotą pirštų nuospaudų sistemą, kuri padės sukelti nusikaltėlius. Įtaisas padeda automatiškai nustatyti pirštų nuospaudų tapatumą. Įtaisą paruošė NEC bendrovė. Kainavo 18 mil. dolerių.

KRISTAUS KANČIOS VAIDINIMAI

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Tik šimtas km skiria Bavarijos sostinę nuo mažo, tačiau garsaus Oberammergau miestelio. Čia kas dešimt metų vyksta Kristaus kančios vaidinimai, kurių pradžios reikia ieškoti net 1634 m. Mat kaimelį pasiekė maro epidemija, pareikalavusi beveik 100 žmonių aukų. Kaimiečiai iškilmingai bažnyčioje pasižadėjo kas dešimt metų vaidinti Kristaus kančią, jeigu iš jų kaimo pranyks ši baisi epidemija. („Das Oberammergau Passions-spiele, 1980 m. programa).

Aktorius vaidinimui prieš pusmetį, ir tik iš to miestelio, parenka 26 asmenų tarybą (ne 24 kaip rašo LE XXI t.). Ir štai, pereitą savaitę, spauda paskelbė svarbiausių aktorių pavardes, amžių, užsiėmimą, išidėdama kartu ir jų nuotraukas. Pirmą kartą 300 m. vaidinimų istorijoje Marijos rolę atliks dviejų vaikų motina, nes iki šiol šis garbingas vaidmuo buvo skiriamas tik netekėjusioms ir iki 35 m. moterims (jį pavaduos netekėjusi slaugė). Pasirodė protestai, renkant net parašus miestelyje. Tačiau 27 m. režisierius nepakeitė savo nusistatymo, palikdamas prie 36 m. ištekejusios moters. Taip pat, Jėzaus vaidmenį paprastai atlikdavo vyresnių n. etų už Mariją vyras, tačiau šiemet išrinkti 24 m. Martinas Norz ir 28 m. Steponas Deindl. Numatoma, kad nereikšminga rolę bus paskirta Bavarijos min. pirm. Maksui Streibliui, kadangi jis yra gimęs tame miestelyje. Svarbiausios aktorai netrukus keliaus Izraelin, norėdami susipažinti su aplinka, gyventojais,

miestais, o ypatingai tom vietovėm, kuriose gyveno Jėzus su savo mokiniais.

Vaidinimo kai kurie sakiniai buvo keičiami keletą kartų, kadangi pasaulio žydų kongresas juose įžiūrėjo antisemitizmą. 1980 m. matytame vaidinime daug kivirčių spaudoje sukėlė (Pilotui nuplovus rankas) šie rabinų ir minios žodžiai: „Jo kraujas tegul krenta ant mūsų ir mūsų vaikų“. Arba, nuteisus Jėzų, vėl rabinai ir minia šaukė: „Jis užsitarnavo mirtį“ („Das Oberammergau Passions-spiele, 1980 m. psl. 96-97).

Pasaulio žydų kongresas pasiekė net Pentagoną, kuris uždraudė amerikiečiams kariams vykti į Kristaus kančios vaidinimus. Gerai prisimenu, kad vaidinime amerikiečių nesimatė, nors šaligatviuose buvo girdima anglų kalba.

Kiek man žinoma, sakiniai buvo kiek ištaisyti, kadangi atvykę turistai palieka miesteliui gražų pinigą.

Prejera bus jau gegužės mėn. 20 d., ir paskutinis vaidinimas rugsėjo 30 d. Vaidinimas aplanko pusę mil. žiūrovų. Jau išparduota 200 tūkst. bilietų. Pajamų turima apie 37 mil. markių, gaunant 4 mil. pelno.

Esu tikras, kad ir šiemet JAV ir Kanados lietuviai aplankys „senutę“ Europą. Tad iš anksto patarčiau neapleisti taip retos progos ir pasiek Miuncheną prie pagrindinės geležinkelio stoties, užsukti į kelionių biurą, išsigijant bilietą išpuodingam vaidinimui. Tenka skirti visą dieną (traukinys iš Miuncheno išsina anksty rytą), vaidinimo pietų pertraukos metu, aplankyti netolimą Ettalio miestelį (lengvai pasiekiami autobusu) su dideliu vienuolių ir gerais restoranais. „Benediktino“ konjaku taip pat paliekant laiko paties Bavarijos miestelio apžiūrai (traukinys grįžta vakare), kadangi Oberammergau guli tikrai žavėtinėje, čia pat Alpių pakalnėje. Gyventojų pagrindinis verslas yra medžio skulptūros, tačiau kainos už gražius medžio drožinius taip pat yra gražios. Amerikiečiai ir kanadiečiai yra mielai matomi. Kavinėse, valgyklose maisto patiekalai daugiausia surašyti vokiškai ir angliškai. Net ir prie ledų parduotuvių, gerai prisimenu, radau tokį užrašą prie lango: „Ice to take away“...

Irena Lukoševičienė, PLB viceprim. kultūriniais reikalams.

KELIONĖS LIETUVON DIENORAŠTIS

ALFONSAS NAKAS

25

Post Scriptum

Ką čia rašysiu, labai knietėjo jėti į „dienoraščio“ skyrelį „Paminklai plebėjams – paminklai patricijams“. Ten užsiminiau apie susitikimą su dviem Petrašiūnuose paguldžiais savo dėdėm: užkietėjusiu bolševiku-stalinistu (atsiprašau, liaudies sūnum) Povilu Sklėriumi ir prieš šešias-septynias dekadas įvymausiu Lietuvos akvarelistu Kajetonu Sklėriumi-Sklėriu. Dviem broliams. Iš bene tuzino – jauniausiuoju ir vyriausiuoju. Taip, knietėjo papasakoti apie trečiąjį, amžium vidurinį. Nepriklausomybės kovų dalyvį. Lietuvos kariuomenės I artilerijos pulko vadą, pulkininką Alfonsą Sklėrių. Ir pasakyti, kad jo kaulams dar nėra vietos Petrašiūnuose. Kad jo kaulai beveik penkis dešimtmečius dūli Lamoje. Bet „dienoraštį“ prieš keturis mėnesius rašydamas, dar neturėjau dėdės Alfonso paminklo nuotraukų. Ir nebuva apie Alfonso tikrąjį likimą pranešęs jo dukterims. Dabar nuotraukos yra. Dabar pranešta. Dabar galiu rašyti teisiybę, beveik nieko nenutylėdamas. Beveik... Dar vengsiu minėti informaciją ir nuotraukas suteikusio asmens pavardę, kur jo sutikimo neturiu.

Kad į Petrašiūnų kapinių epizodą neįpnyčiau trečio-

jo brolio, lėmė ir kita priežastis: Lamos kankiniu tapo ne vienas Alfonsas Sklėrius.

Grįžkime į 1941 metų birželio bene 14-tąją. Kai į gyvulinį vagonų ešelonus krovė civilių šeimas su klykiniais vaikais, keleviniu traukiniu, pirmos klasės vagonu, išvežė kelias dešimtis Lietuvos aukštųjų karininkų. Generolus, pulkininkus, keletą majorų. Visa tai šimtus kartų aprašyta, tik viskas baigiama kažkur tarp Daugpilio ir Talino, iš kur dar vienas kitas spėjo šeimoms išsiųsti po atviruką.

Iš tikrujų, juos nugalėto j Maskvą, į Dzeržinskio vardo artilerijos akademiją. Gal todėl iš Lietuvos išvežant jiems sakta, kad vykstate pasitobulinti. Ten liko keletą dienų laisvi, gerai traktuojami. Su uniformom, su laipsniais. Oficialiai priskirti 174-tai divizijai. Sklido raminantys gandai, kad bus skiriami pulkų vadais, eis kariatai.

Liudytojo neklausinėju, kada ir kur juos išrengė

iš uniformų, kaip ilgai dar laikė Maskvoje, nes visa tai jau būtų neesminės detalės. Bet jis pabrėžė, kad iš trijų pulkininkų kambario kiekvienas išėjo jau kaliniu. Visi liudytojo grupės lietuvių buvę atvežti į Norilsko lagerio padalinį LAMA.

Kur Norilskas, kurio vardą nuolat mini ir kiti, civiliai tremtiniai? Kur ta LAMA, dar labai retai kada minėta? Tai sovietinės imperijos užpoliarinės srities vietovės Temyro pusiasaly, prie Karskoje More vandenu. Norilskas, kaip žinoma, miestas ant tremtinių kaulų. Lama – siauras, pailgas vidutinio dydžio ežeras, kažkas panašus į trijų Europos valstybių krantus skalaujantį Bodensee (Constance Lake). Ir forma, ir dydžiu. Aš jį susiradau National Geographic žemėlapy. O Lamos lagerio ir turbūt šioki tokio miestelio būta pietiniame (bent taip man atrodo) jo gale. Apie Lama – ežerą radau ir LTE; apie Lama – lagerį, o dabar kurortą – nė žodelio.

I Lama 1941 metais nugabenti, kaliniai rado tik vieną didžiulę palapinę su 42 narais. Ten apgyvendinti, jie statė būsimam lageriui patalpas. Sunkų darbą keletriopai sunkines badas, nes maisto norma būdavo tik tokia, kad galėtum šiaip taip kojas pavilkti.

Kas tie 14 lietuvių? Štai, kaip liudytojas surašė: brig. generolas Vincas Žilys, brig. gen. Jonas Juodišius; pulkininkai Vladas Sidzkauskas, Alfonsas Sklėrius, Leonas Rupšys ir Vincas Jusulaitis; pulk. leit. Kazys Abaras; gen. štabo pulkininkai Pranas Matulis ir Antanas Malijonis; pulk. leitenantai Adomas Janavičius, Eduardas Tallat-Kelpša ir Petras Dąskas; majorai Antanas Dapkus ir Balys Steikūnas.

(Bus daugiau)

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

TAUTINIO ATGIMIMO SAUKLIO PAGERBIMAS

Po ilgų, nykių priespaudos sutemų, pradėjus rodytis pirmiesiems aušros ženkliams, galingai sugaudė simbolinis Kudirkos varpas, visus kviedamas stoti į didį tėvynės gelbėjimo darbą. Įvykiams kar-tojantis, lietuviams antrą kartą pradėjus traukti vergijos pančius, „Varpo“ šauksmas kelkite, kelkite... vel giliai persmeigė ne tik tauraus, bet ir nuo tautos kamieno nutolusio, o gal ir pavergėjui tarnauti išėjusio lietuvių širdį. Tautinio atgimimo ir tėvynės laisvinimo procese didelį vaidmenį „Varpas“ suvaidino tada, nemažą įtaką jo gaudimo atgarsiai turi ir dabar. Nenuostabu, kad priartėjus jo šimto metų ir Vinco Kudirkos 130 gimimo sukaktims, lietuvi-ai tiek tėvynėje, tiek iševijoje puolėsi iškilmingai šiuos abu įvykius paminėti. Philadelphi-joj jie puikioj akademijoj buvo prisiminti kovo 11 d. kultūros centre.

Dr. Vincas Maciūnas, literatūros istorikas, plačiai apžvelgė Kudirkos gyvenimo vingius, jo literatūrinį palikimą, įtaką i tautinį atgimimą.

Kudirka gimė 1858 m. gruodžio 31 d., Paežerių kaime, netoli Vilkaviškio, laisvo valstiečio šeimoje. Baiges vieto- pradinę mokyklą, turėdamas 13 m., įstojo į ano meto garsiąją, bet labai lenkiška dvasia per-sisunkusią Marijampolės gim-naziją. Baiges šešias klases, tėvų vertiamas, išvažiavo į Seinų kunigų seminariją. Po dvejų metų iš jos buvo atleistas dėl pašaukimo stokos. Dėl to labai užsivertė tėvas Motiejus ir nutarė sūnaus neberemti toli-mėšinėse studijose.

Vincas vistiek grįžo i gimnaziją ir ją 1881 m. baigė su aukso medaliu.

Gimnaziją belankydamas, kaip ir daugelis jo bendraamžių, įskaitant ir mūsų kalbos tėvą Joną Jablonskį, labai sulenkėjo, gėdijosi prisipažinti lietuviui ir kalbėti tėvų kalba. Toliau studijuoti 1881 m. išvažiavo į Varšuvą ir įstojo į istorijos-filosofijos fakultetą. Po metų pradėjo studijuoti mediciną. Netekus tėvo paramos ir negau-nant stipendijos, gyvenimas darėsi sunkus. Kasdieninė duona turėjo pelyntis priva-ciomis pamokomis ir perrašinė-jimu. Už perrašinėjamą slaptų socialistų draugijos raštų dviem mėnesiam buvo įkalintas ir pašalintas iš universiteto. Bylą laimėjęs, vėl buvo leista studi-juoti. Nuo studijų ir įtempto pašalinio darbo pradėjo silpnėti sveikata ir reikėdėsi pirmieji džiuvos ženklai.

Universitetą baigęs 1889 m. Šakiuose pradėjo verstis medi-cinos praktika. Kartu daug rašė „Varpui“ ir nuosirdžiai rūpinosi jo reikalais. Džiovai vis stipriau reiskiantis, 1894-1895 m. žiemą praleido Kryme. Iš jo nebegrįžo į Šakius, o apsigyveno Nau-miestyje ir medicinos praktika daugiau nebesivertė. Vasarą žandarams jo Šakiuose buvu-siam bute radus porą lietu-viškų knygų, buvo suimtas ir išvežtas į kalėjimą. Po savaitės paleido. Vėl raginant, žiemą vėl praleido Kryme, 1897 m. buvo nuvykęs į Abazijos jurortą, esantį prie Adrijos jūros. Ir visai džiuvos iškan-kintas, vis rūpinosi „Varpui“.

1899 m. lapkričio 16 d. mūsų tautinės dvasios galiūnas pralaimėjo lenktynes su mirtimi. Jo žemiškus palaikus priglaudė Naumiesčio kapinaitės. Gedulas užgožė visą lietuvių tautą. Džiaugėsi tik carinė valdžia, nes 1895 m. Kudirkos bylos kaltini-

mo išvadoje rašoma, kad jis „Rusijoj yra vienas žymiausių lietuvių inteligentijos atstovų, priešišku vyresnybei“.

1934 m. Naumiestis, pager-biant didžios asmenybės atmini-mą, buvo pavadintas Kudirkos Naumiestiu.

Vincas Kudirka reikėsi kaip poetas, satyrikas, publicistas, kritikas, vertėjas, muzikas. Po įdomios paskaitos buvo Phila-delphijos dramos būrelio darbuotoju, paruoštų jo vadovės-režisierės Julijos Dantienės, Kudirkos raštų skaitymas. Dr. Jonas Meškauskas atskleidė Kudirkos, kelių kultūrų auklė-tinio, tapusio lenku ir kartu ponu, dramatišką grįžimą prie savo brolių artojų. Jį nepar-rastai sujaukino pirmasis „Aušros“ numeris.

Anelioros Mašalaitienės per-skaitytame straipsnyje išryš-keja to meto lietuvių inteligentų nesirūpinimas savo tauta, lietu-vybe, o ypač spauda. Anot Kudirkos, priminus jiems lietu-viškus laikraščius, vieni išpučia akis, lyg „kad išvystų Antikristo kakalį (krosnį)“, kiti prikaišoja, kad lietuviškuose laikraščiuose nėra nieko naujingo, treti, kad negauna visų numerių ir t.t.

Teresė Gečienė, nauja dramos būrelio narė, davė ištrauką iš „Varpo“ 7 numerio (1889). Jame Kudirka ano meto lietuvių inte-ligentų visuomeninę veiklą palygina su kaimo vaikų namelio statymu. Iš pradžių darbas vyksta nuostabiai gražiai. Bet vos vieno vaiko pagaliuką dėl trumpumo ar kreivumo atme-tus, tas įpykęs sunaikina visą darbą. Straipsnyje, paimtame iš „Varpo“ 12 numerio, perskaity-tame Raimondos Rukšienės, Kudirka jau labai piktai bara tuos, kurie kuo nors įskaudina savo tautą, nesidomi jos praei-timi, nuklysta pas kitatau-čius.

Kudirka gyvai domėjosi ir lietuvių gyvenimu Amerikoje. Apie tai nemažai rašė „Varpe“. „Man vis atrodė, kad aš nepavidus, vienok skaitydamas apie amerikiečių laisves jaučiu, kad gero daikto pavydėti mokė-čiau. Vyrelė! Galite laisvai vaikščioti, manyti, kalbėti; pil-nai naudotis savo pajėgomis. O, kad taip man! Kažin kas iš manęs būtų“. Šią ištrauką perskaitė Vidmantas Rukšys.

Jūrutei Stirbieniui skirta ištrauka lietuvių vedybas. Kudirka labai sielojosi lietuviškų šeimų sudarymu ir bendrai lietuviybės skiepijimu vaikuose.

Nustebta, kad Kudirka prie-kaištų randa ir savo motinai, gražiai dainavusiai, puikiai da-žiusiai margučius, įdomiai sekusiai pasakas. Jo manymu, tų „dailių“ dalykų dėka jis tapo muzikantu, gali šį tą nupaišyti, suposmuoti eiles. Tačiau nei jo motina, nei senelė, nei tetos, nei viena kita moteris iš jo apygar-dos nieko nekalbėjo apie Lietu-va, jos praeitį.

Iš publicistikos, satyros, Kudirka kartais pereidavo ir į humorą. Juzė Krokienė, taip pat nauja Dramos būrelio narė, perskaitė senos žemaitės tarmiškai Kudirkai parašytą laišką, kuriame teiraujasi, kas yra davatka?

Paskutinis žodis prozoje buvo Julijos Dantienės. Ji perskaitė geriausią Kudirkos satyrinį kūrinį „Lietuvos tilto atsi-minimai“.

Iškilniausias ir gražiausias mūsų Dramos būrelio darbuotojų in-terpretuojamas Kudirkos straipsnius, darėsi išpūdis lyg tai kalbėtų pats autorius, liedamas problemas, turėtas ne prieš šimtą metų, o dabar. Šiai vakaro daliai Dantienės buvo parinkti penki geriausi

Dail. Giedrės Žumbakienės parodoje Detroite. Iš kairės: Petrusėvičiūtė, Jurina Rugienienė, dail. Giedrė Žumbakienė ir Janina Udrienė.

Nuotr. Jono Urbono

PLB VALDYBOS POSĖDIS

Valdyba trečiąjį posėdį sušaukė kovo 4-5 d. Toronte. Jo metu padaryti pranešimai iš ke-lionės į Lietuvą PLB ir PLJS atstovų.

PLB izde kovo mėn. pirmąją dieną valdybos veiklai skirtų pinigų buvo 3,900 dol. ameri-kiškių sąskaitoje ir 4,500 dol. kanadietiškoje sąskaitoje. Kiti

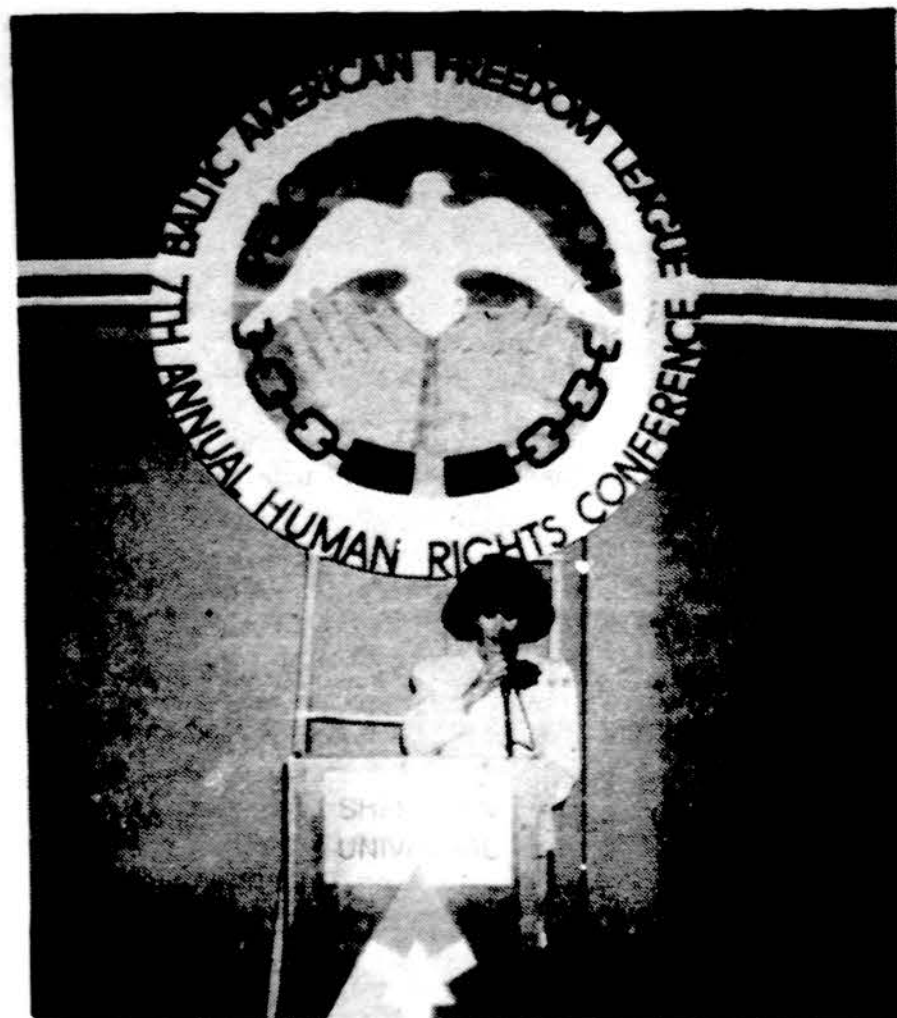
Kudirkos eileraščiai: „Varpas“, „Gražu, gražiau, gražiausia“, „Labora (Dirbk)“, „Ne tas yra didis“ ir „Maniesiems“. Daugelis mūsų senosios kartos žmonių šiuos eileraščius mokėjo atmintinai.

„Varpe“, kurio kiekvienas posmas baigiasi kelkite, kelkite... autorius ragina visus pabusti iš snaudulio ir griebtis įvairių darbų. „Ne tas yra didis“ daug karčios tiesos pasakoma tironams kaip Stalinas.

Pabaigoje Vytas Buividavi-čius, pianistas, svečias iš Lietuvos, paskambino du Vinco Kudirkos kūriniams: Dėdienės polka ir Sudiev. Paskutiniajame jautėsi gili melancholija, pasku-tiniai autoriaus atodūsiai prieš apleidžiant šią žemę. Minėjimas buvo baigtas Kudirkos „Varpo“ dešimtmečio proga parašyta „Tautiška giesmė“, vėliau tapu-sia Lietuvos himnu.

Neperdedant galima teigti, kad akademija buvo ne eilinė, o aukšto kultūrinio lygio. Ja suruošė Philadelphiaus Lietu-vių bendruomenės valdyba, ku-riai vadovauja energinga visuo-menininkė Teresė Gečienė. Dalyviai buvo dėkingi progra-mos atlikėjams ir minėjimo rengėjams.

Bronius Vaškaitis

Angelė Nelšienė. Baltų Laisvės lygos vicepirminke, kalba žmogaus teisių konferencijoje Sheriton Universal viešbutyje.

turimi pinigai rezervuoti Vasa-rio 16 gimnazijon, P. Amerikos studentų siuntimui, „Pasaulio Lietuvis“ leidimui ir t.t. Pagal išdinko išpėjimą rezervuotų lė-šų nevalia naudoti, nes pajamų menkumas neleis iš rezervų skolintus pinigus gražinti. Valdyba už kelių mėnesių pasiekė finansinį krizės stovį, kurio neišpildus planuojami projektai sustos.

Kadangi PLB valdybos finan-sinė padėtis arti krizės, visi pajėgesnėji kraštai prašomi prisiminti pėreituose PLB sei-muose padarytus išpareigo-jimus PLB valdybos darbu rem-ti atsisiųsti 30% nuo Vasario 16 proga surinktų aukų ir 15% nuo solidarumo mokesčio. Siųsti išdinkininkui: H. Zibui, 5927 Monticello Ave., Cincinnati, OH 45224 USA. Telef.: (513)542-0076. Iki šiol tiktai Kanados LB valdyba sąžiningai atlieka atškaitymą pagal seimų nutarimus.

Valdyba yra lietuviškai spau-dai išsiuntusi atsiskaitymą, kviečiantį visuomenę nesiųsti lėšų į A. Klaimičio Šveicarijos banke atidarytą „Lietuvos atgimimo“ sąskaitą. Kalbant taisyklais Lietuvoje, paaiš-kejo, kad Sąjūdis jo neigaliojo tokios sąskaitos atidaryti. Jis igalios rūpintis tiktai savo in-formacijos centro finansavimu.

Valdyba patvirtino PLB pir-mininko sudarytą Ekonominių reikalų Lietuvoje komisijos brandojų: pirmininku dr. Feliksą Palubinską (8865 Lantern Drive, St. John, In-diana 43676), nariai – dr. Adol-fas Damušis, Chicago, IL, Jonas Pabedinskas, Westchester, IL, Juozas Sidas, Berkley, CA, Gab-

rielius Žemkainis, Melbourne, Australija. Sąjūdžio pirm. Vytautas Landsbergis telefonu pranešė, kad iš Sąjūdžio į komi-siją paskirti ekonomistai: Anta-navičius, Buračas ir Prunskie-nė. Komisijos tikslas sudaryti sąlyginus planus tuo atveju jei Lietuva gautų ekonominį sava-rankiškumą. Tikslas svarstyti ne bizniavimo, bet talkos Lietuvai galimybes.

Liepos 7-10 d. Vasario 16 gim-nazijos patalpose Pasaulio Lie-tuvių Jaunimo sąjunga šaukia iševijos ir Lietuvos jaunimo konferenciją aptarti ryšių palaikymo galimybes.

Milda Lenkauskienė pranešė, kad Vasario 16 gimnazijai remti finansiniai vajai visuose kraš-tuose turėtų vykti gegužės – birželio mėnesiais. Valdybos prašomos į tai atkreipti dėmesį ir tokius finansinius vajus suor-ganizuoti. PLB švietimo komi-sija sudaro PLB – M. Lenkaus-kienė, Kanados Lietuvių Bendruomenės švietimo reikalų vedėjas Algimantas Vaičiūnas ir JAV LB švietimo reikalų vedėja Regina Kučienė. Ramu-nė Kubiliūtė ruošia švietimo specialistų adresyną ir švietimo priemonių katalogą. Leidžiama Bindokienės tautinio auklėjimo knyga. Bus baigta kovo mėn. gale.

Vytautas Dambra pranešė, kad suorganizavo Vytauto Skuodžio 2 savačių kelionę, vasario pradžioje į Argentina, Urugvajų, Braziliją ir Vene-cuelą. Politiniai daug pasiek-ta. Vietinė spauda rodė daug dėmesio. Ruošiamos politinės orientacijos garės kurios turėtų būti priimtos bendrame PLB, KLB ir JAV LB posėdyje Detroi-te balandžio 15 d. Sąjūdžio Vasa-rio 16 d. deklaracijai vien-balsiai pritarė, tuo parodant soli-darumą su Sąjūdžio daroma akcija Lietuvos laisvinimo linkme.

IŠTRAUKĖ IŠ EŽERO

Pakrantių sargybos malūn-sparnis kovo 14 d. prie Wauke-gano ištraukė iš ežero ten įkri-tusį 28 m. amžiaus vyrą Furo. Jis ėjo ledu ir įlūžo, vanduo jį nunešė dar toličiau. Jį pamatė praeinantieji keliolikamečiai ir pašaukė pagalbą. Atskridęs malūnsparnis nuleido krepšį, kuris išėmė vyrą iš vandens. Šildantėmis pagalvėmis jį kaitindami, nugabeno į Victory lignonę, kur jis greit ėmė atsi-gauti.

PARAPIJOS OPERETĖ

Chicagoje yra parapija, suor-ganizuojanti savo teatrą ir pa-statanti sunkius veikalus. Šv. Simforozos parapija miesto piet-vakariuose kovo 18-19 d. vien savomis mėgėjų jėgomis pasta-tė operetę „The Sound of Mu-sic“. Atlikta sklandžiai.

CLASSIFIED GUIDE

<p>REAL ESTATE</p> <p>RE/MAX REALTORS</p> <p>GREIT PARDUODA</p> <p>RIMAS L. STANKUS</p> <p>361-5950 636-6169</p> <p>Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosa-lybės įkainavimas nemokamas.</p>	<p>REAL ESTATE</p> <p>MIS. KOMPIUTERIŲ</p> <p>pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose Sąži-ningai patarnaus</p> <p>J. BACEVIČIUS</p> <p>BELL BACE REALTORS INCOME TAX - INSURANCE 6529 S. KEDZIE 778-2233</p>
--	--

COMMUNITY REALTY
581-9500

We pay cash for real estates—any size, any condition.
Ask for Robert

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris

Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

FOR RENT

Išnuomojami 2 modernūs butai Marquette Parko apyl. I. a. – 4½ kamb., II a. – 3 kamb. Su šiluma.
Skambinti 598-6193

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žmiesy. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Dažau kambarius, atlieku namų elektros bei vandentiekio taisymo darbus (plumbing).
Skambinkite Vytul 925-5300

DRAUGE GAUNAMI NAUJASI LEIDINIAI

EPIGONAI, politinis romanas. Anat. Kairys. 213 psl.	\$10.00
APSIAUTALAS, keturių veiksmyų poema. Sem Benelis. Vertė Balyz Sruga. 176 psl.	\$8.00
ARKIVYSKUPAS JURGIS MATULAITIS, gyvo-sios krikščionybės apaštalas. Dr. Ant. Kučas. 592 psl.	\$5.00
THE SWORD AND THE CROSS. A History of the church in Lithuania. Dr. Saulius Sužiedėlis. 264 psl.	\$9.95
CROSSES IN THE ACRCITIC. A Lithuanian woman survives the Gulag. Mat. Strimaitė-Mėlienė. 179 psl.	\$5.00
A RADIANCE IN THE GULAG. Nijolė Sadūnaitė. 148 psl.	\$5.95
MEMORANDUM ON THE RESTORATION OF LITHUANIAN INDEPENDENCE. Dr. Domas Krivickas. 142 psl.	\$7.00
KRITUSIEJI UŽ LAISVĘ, II tomas. Vladas Ramo-jus. 195 psl.	\$5.00
DIENORAŠTIS 1915-1919. Petras Klimas. 456 psl.	\$20.00
LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS METRAŠTIS. VI tomas. Red. A. Liuima, S.J. 509 psl.	\$38.00
LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE. Alfon-sas Šešplaukis-Tyruolis. 244 psl.	\$8.00
VĒLINĖS, apysaka. Juozas Kralikauskas. 165 psl.	\$12.00
LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS NETEN-KANT, atsiminimai. Edvardas Turauskas. 280 psl.	\$12.00
NAIKINAMIEJI, politinio kalinio pasakojimai. Ava Saudargienė. 224 psl.	\$9.00
LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SPAUDOS BIBLIO-GRAFIJA 1975-1979. Red. J. Dainauskas ir P. Gaučys. 414 psl.	\$12.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta persiuntimo išlaidos.

RENGINIAI CHICAGOJE

Balandžio 5 d. — Kultūrinė popietė „Seklyčioje“, 2 v. p.p. Vaizdajuostės iš Vasario 16 d. demonstracijų Chicagoje ir Vasario 16-tosios minėjimo Brighton Parke.

Balandžio 6 d. — „Sound of music“ filmas „Seklyčioje“, 1:30 v. p.p.

Balandžio 7 d. — Vakaronė Jaunimo centro kavinėje. Ruošia ateitininkai sendraugiai.

Balandžio 8 d. — Kr. Doneičio lituanistinės mokyklos balius Jaunimo centro didž. salėje.

Balandžio 9 d. — „Laiskai Lietuviams“ metinė šventė Jaunimo centre.

— Panevėžiečių klubo susirinkimas Jaunimo centre.

— Paskutinio Nepriklausomos Lietuvos prezidento A. Smetonos 45 m. mirties sukakties minėjimas Lietuvos Tautinuoje namuose. Rengia Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdyba.

— LB Lemonto apylinkės metinis susirinkimas, valdybos rinkimai — Lietuvių centre, Lemont, IL.

Balandžio 12 d. — Paskaita „Seklyčioje“.

Balandžio 13 d. — „South Pacific“ filmas „Seklyčioje“, 1:30 v. p.p.

Balandžio 15 d. — Lietuvių Respublikonų Illinois lygos metinis atžymėjimų banketas Lietuvių centre, Lemont, IL.

— Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus metiniai pavasario pietūs ir stipendijų įteikimas, 11 v.r., Riverside Country Club. „Bellissimo“ madų paroda.

Balandžio 16 d. — Sol. Nelės ir muz. Arvydo Paltinų koncertas Jaunimo centre. Rengia „Margutis“.

— Ritos Markelytės-Dagienės dainų recitalas Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje, 3 v. p.p.

Balandžio 17 d. — „Nijolės Sadūnaitės tardymai“ — Prancūzijoje susukto video filmo rodymas „Seklyčioje“, 7 v.v. Ruošia Amerikos Lietuvių R. Katalikų federacija.

Balandžio 19 d. — „Kaulų minkštėjimas“ — dr. Algjo Pauliaus paskaita „Seklyčioje“, 7 v.v.

Balandžio 20 d. — Dr. Živago filmas, 1:30 v. p.p. „Seklyčioje“.

Balandžio 22 d. — Maironio lituanistinės mokyklos „Pavasario“ balius Lietuvių centre, Lemont, IL.

Balandžio 23 d. — LB Vidurio Vakarų apygardos suvažiavimas Jaunimo centro maž. salėje.

— Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos renginys Jaunimo centro maž. salėje.

— Seselių pranciškiečių rėmėjų vakarienė Šaulių namuose.

— „Someone's in the kitchen“ pietūs — ruošia Dainė Kerelytė, Lietuvių centre, Lemont, IL.

— Inara Cedrins akvarelių ir grafikos darbų parodos atidarymas Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus meno galerijoje, 2 v. p.p.

Balandžio 26 d. — Pasilinksminimo popietė „Seklyčioje“, 2 v. p.p.

Balandžio 27 d. — „Student Prince“ filmas „Seklyčioje“, 2 v. p.p.

Balandžio 28 d. — Prof. dr. Violetos Kelertienės paskaita apie dabartinę literatūrą Lietuvoje, 7:30 v.v. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje.

— Išvyka į Lincoln Park šiltdaržius. Ruošia Vyresniųjų Lietuvių centras. Registruotis „Seklyčioje“.

Balandžio 29 d. — Lietuvių Operos „Trubadūras“ pastatymas Morton mokyklos auditorijoje, 7:30 v.v.

— „Grandies“ ansamblio balius Jaunimo centro didž. salėje.

Balandžio 30 d. — Lietuvių Operos „Trubadūras“ pasta-

tymas Morton mokyklos auditorijoje, 3 v. p.p.

— Anglijos Lietuvių klubo susirinkimas Šaulių salėje.

— Abiturientų „Pavasario žiedų“ pokylis Nikos restorane, 7600 S. Harlem, Bridgeview, IL. Rengia Lietuvių Moterų fed. Chicagos klubas.

— Dipl. pedagogo Alfredo Vėliaus Šv. Rašto vertimo sutiktuves „Teiškes“ parapijos bažnyčioje, 3 val. p.p. Rengia Ziono, „Teiškes“ ir Lietuvių reformatu parapijos.

Gegužės 6 d. — Ateitininkų metinis „Pavasario“ pokylis.

— Lietuvių Dailes muziejaus parodos atidarymas, 7 v.v., Lietuvių centre, Lemont, IL. Paroda tęsis iki gegužės 14 d.

Gegužės 7 d. Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų rėmėjų metinė vakarienė Jaunimo centre.

— Panevėžiečių klubo gegužinė Šaulių namuose.

Gegužės 12 d. Komp. Vlodo Jakubėno akademija Jaunimo centro kavinėje.

— Dail. Jadvygos Paukštienės kūrinių paroda Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Rengia Čiurlionio galerija. Talkina „Kernavės“ tunto „Verpsčių“ ir „Emilijos Platerytės“ būreliai. Paroda tęsis iki gegužės 21 d.

— **Gegužės 13 d.** — Lietuvos Dukterų „Pavasario“ pokylis Jaunimo centre.

— „Pavasario“ pokylis Lietuvių centrui Lemonte paremti, Lietuvių centro didž. salėje, 7 v.v.

Gegužės 14 d. — Sekminės — Ateitininkų šeimos šventė, Ateitininkų namuose, Lemont, IL.

— Zarasiškių klubo gegužinė Šaulių namuose.

Gegužės 19 d. — Prof. Broniaus Vaškio paskaita „Doneičio gimtadienio 150 m. sukaktis“, 7:30 v.v., Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje.

Gegužės 20 d. — JAV LB Kultūros tarybos Premijų šventė Jaunimo centre.

— Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas Lietuvių centre, Lemont, IL.

Gegužės 21 d. — „Vaidilutės“ teatro „Dr. Gervydas“ pastatymas Jaunimo centre.

Gegužės 26 d. — Poezijos dienos Jaunimo centro maž. salėje.

— Antano Lipskio dailės darbų parodos atidarymas, 7:30 v.v., Balzeko Lietuvių Kultūros muz.

Gegužės 27 d. — Poezijos dienos Jaunimo centro maž. salėje.

Gegužės 28 d. — „Armonika“ — Lietuvos televizijos ir radijo ansamblio koncertas Jaunimo centre.

— Suvalkiečių draugijos gegužinė Šaulių namuose.

Gegužės 29 d. — „Armonika“ — Lietuvos televizijos ir radijo koncertas Jaunimo centre.

— Mirusiųjų pagerbimas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse prie Steigėjų paminklo, dalyvaujant šauliams ir visuomenei, 12 val. Minėjimą rengia Bendruomenės Pasauliečių komitetas ir Kapų sklypų sav. dr. ja.

Birželio 3 d. — J. Puodžiūno baletų studijos vakaras.

Birželio 4 d. — Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų rėmėjų metinis narių susirinkimas, šv. Mišios ir pusrėčias Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje ir parapijos salėje.

— Anglijos Lietuvių klubo gegužinė Šaulių namuose.

— „Žiburėlio“ ir „Vaikų namelių“ Montessori mokyklėlių gegužinė Lietuvių centre, Lemont, IL.

Birželio 11 d. — Šeštojo Mokslo ir Kūrybos simpoziumo gegužinė Lietuvių centre, Lemont, IL.

— Sovietų Sąjungos vykdomo lietuvių tautos naikinimo minėjimas Šv. Antano parapijos salėj, Cicero, IL. Ruošia Altas.

Birželio 17 d. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus 23 metų

sukakties minėjimo pokylis muziejaus „Gintaro“ salėje, 8 v.v.

Birželio 18 d. — „Lietuvos Aidų“ radijo programos gegužinė Šaulių namuose.

Birželio 24 d. — Joninių laužas Lietuvių centre, Lemont, IL.

Birželio 25 d. — „Varpo“ žurnalo 100 metų sukakties minėjimas Jaunimo centre.

Liepos 9 d. — Punsko lietuvių koncertas Jaunimo centre. Rengia „Margutis“.

— Trečiasis metinis tarptautinis festivalis Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje ir apylinkėse.

Liepos 12 d. — Lietuvos Vyčių 24-tos kuopos „Day at the Races“ iškyla į Sportsman's Park.

Liepos 30 d. — „Draugo“ gegužinė.

Rugpjūčio 6 d. — Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos gegužinė Ateitininkų namų sode, Lemont, IL.

Rugpjūčio 6-20 d. — XV-tasis Lituanistikos seminaras LaSalle Manor, Plano, IL. Ruošia PLJS Ryšių centras.

Rugpjūčio 27 d. — Ateitininkų tradicinė gegužinė Ateitininkų namų sode, Lemont, IL.

— Lietuvos Respublikonų Illinois lygos metinė gegužinė Lietuvių centre, Lemont, IL.

Rugpjūčio 30 d. — Balfio metinė gegužinė Jaunimo centre.

Rugsėjo 10 d. — LB Lemonto apylinkės gegužinė Lietuvių centre, Lemont, IL.

Rugsėjo 17 d. — „Lietuvos Aidų“ radijo programos gegužinė Šaulių namuose.

Rugsėjo 23 d. — „Derliaus šventė“ Lietuvių centre, Lemont, IL.

Rugsėjo 24 d. — „Draugo“ pokylis Martiniuke pokylių salėje.

Rugsėjo 30 d. — LB Brighton Parko apylinkės „Rudens“ pokylis Šaulių namuose.

— „Aušros Vartų“ tunto 40 metų jubiliejinė vakarienė ir šokiai Lietuvių centre, Lemont, IL.

Rugsėjo 30 - spalio 1 d. — Cicero jūrų šaulių veiklos 25 m. sukakties minėjimas Šv. Antano parapijos bažnyčioje ir pr. salėje.

Spalio 7 d. — Anglijos Lietuvių klubo balius Šaulių namuose.

Spalio 8 d. — „Margučio“ koncertas Jaunimo centre.

Spalio 9 d. — Lietuvių Tautodailės instituto renginys.

Spalio 14 d. — Balfio jubiliejinis seimas Jaunimo centre. Iškilminga vakarienė J. centro didž. salėje.

— „Puota Jūros dugne“ — jūrų skautijos metinis balius Lietuvių centre, Lemont, IL.

Spalio 15 d. — Mirusių baltininkų prisiminimas — šv. Mišios Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje ir pamaldos lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčiose.

— 28-toji madų paroda Jaunimo centre. Rengia Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų rėmėjų.

Spalio 21 d. — „Spalibalis“ — „Žiburėlio“ ir „Vaikų namelių“ lietuvių Montessori mokyklėlių pokylis Lietuvių centre, Lemont, IL.

Spalio 29 d. — Šv. Kazimiero seserų rėmėjų vakarienė Presman salėje.

Lapkričio 5 d. — Marijonų bendradarbių apskr. metinė žaidimų popietė.

Lapkričio 11 d. — LB Lemonto apylinkės „Rudens“ balius Lietuvių centre, Lemont, IL.

Lapkričio 19 d. — „Nerijos“ tunto veiklos dvidešimtmečio minėjimas Jaunimo centre.

— „Margučio“ koncertas Jaunimo centre.

Lapkričio 22-26 d. — Šeštasis Mokslo ir Kūrybos simpoziumas Jaunimo centre Chicagoje ir Lietuvių centre, Lemont, IL.

A.†A. JONAS JACINAVIČIUS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1989 m. balandžio 1 d., 12:30 val. ryto, sulaukęs 83 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Telšių apskrityje. Amerikoje išgyveno 42 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Irena Norvilaitė, duktė Aurelia, žentas Algis Miečius, sūnus Alfredas, marti Danutė, Alfonsas; keturi anūkai; Amerikoje viena sesuo, Lietuvoje dvi seserys ir kiti giminės.

Priklausė Vyt. Didžiojo Šaulių rinkinei, Tauragės klubui, Lietuvių Pensininkų draugijai, Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugijai.

Kūnas buvo pašarvotas Petkus-Marquette koplyčioje. Laidotuvės įvyko balandžio 3 d. Iš koplyčios buvo atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyko gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų buvo nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, duktė, sūnus ir giminės.
Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

P A D Ė K A A.†A. LIUDVIKAS ŠMULKŠTYS

Mūsų mylimas Vyras, Tevas, Uošvis ir Senelis mirė 1989 m. vasario 27 d. ir buvo palaidotas kovo 3 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje.

Mes nuoširdžiai dėkome kan. V. Zakaraskui už maldas koplyčioje, atnašavimą gedulingų šv. Mišių ir palydėjimą į kapines; solistui Jonui Vazneliui už giesmes bažnyčioje.

Dėkojame Mečislovui Mackevičiui už atsiveiktinimą Vals-tiečių liaudininkų, varpininkų, teisininkų vardu.

Nuoširdus aciu giminės, draugams ir pažįstamiems pagerbusiems velionį gelėmis, aukomis: šv. Mišioms, Tautos Fondui, Lietuvos dukterų dr. jai, „Varpai“.

Didi padėka karsto nešėjams.
Aciau aplankiusiems koplyčioje, bažnyčioje ir palydėjusiems į kapines.

Nuoširdus aciu pareiškiusiems mums užuojautą laikraštyje, laiškais ir žodžiu.
Dėkojame Petkaus koplyčios direktoriams ir personalui už rūpestingą ir malonų patarnavimą.

Visiems, visiems širdingas aciu.
Liūdinti Šmulkščių šeima.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. JUOZAS JURAITIS

Jau suėjo vieneri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Tėvą ir Senelį, kurio netekome 1988 m. balandžio 4 d.

Nors laikas bėga, bet mes jo niekad negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Nuliūdę duktė Zita Vitkauskienė, žentas Andrius, anūkai: Lina, Saulius ir Marijus.

A.†A.

Dr. ANTANUI ČERŠKUI

mirus, jo žmoną, dukrą VITĄ ir sūnų dr. RAIMUNDĄ su šeimomis nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Alfonsa ir Vytautas Budroniai

A.†A.

VACLOVUI SNARSKIUI

mirus, liūdinčius žmoną ANTONIĄ, dukras ERIKĄ ir STEFANIJĄ, brolių ALBERTĄ su šeima, visus giminės ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

LB Sunny Hills apylinkės valdyba

A.†A.

VINCUI LAZAUSKUI

mirus, jo seseriai IZABELEI STONČIENEI ir giminės reikiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Eufemija ir Balys Steponiai

A.†A.

LEONUI VALIULIUI

mirus, jo žmoną IRENĄ ir dukrą EGLĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame.

Rūta Arbienė
Juozas Barkus
Julija Bubiniene
Antanina ir Jaunutis Dagiai
Janina ir Jonas Sigūtas Griunvaldai
Severina Janulytė
Ieva ir Vytautas Kasniūnai
Ona ir Jonas Kavaliūnai
Kun. Mykolas Kirkilas
Balys Klovas
Dr. Jonė ir dr. Juozas Meškauskai
Alfonsas Mykolėnas
Leonas Nekus
Dana ir Juozas Noreikos
Pranė ir Julius Pakalkos
Elena ir Kazimieras Pociai
Kazys Račiūnas
Ramunė ir dr. Jonas Račkauskai
Ella ir Valerijonas Radžiai
Kazys Skaisgirys
Antanina ir Klemensas Stravinskai
Julija Vailokaitienė
Adolfas Valeška
Natalija ir Jonas Vazneliai
Marija Vilutienė

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x JAV Lietuvos Bendruomenės krašto valdyba šaukia Rytinio pakraščio Lietuvos Bendruomenės darbuotojų suvažiavimą New Yorko lietuvių Kultūros Židinio mažojoje salėje balandžio 29 d., šeštadienį. Suvažiavimą globoja New Yorko apygardos valdyba, kuriai pirmininkauja Vytautas Alksninis. Rytinį rajoną sudaro Bostono, Connecticuto, Floridos, New Jersey, New Yorko ir Pietryčių apygardos.

x Lituanistikos tyrimo ir studijų centras rengia vakaronę apie pabėgėlių gyvenimą penktadienį, balandžio 14 d., 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Paskaitą anglų kalba skaitys dr. Mark Wyman, istorijos profesorius Illinois State universitete. Bus rodomos skaidrės ir vaizdajuostė.

x Šv. Vardo vyrų draugija Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje ateišanti sekmadienį, balandžio 9 d., per 8 val. šv. Mišias turės bendrą Komunią. Po pamaldų parapijos salėje turės trumpą susirinkimą ir pusryčius. Visi kviečiami dalyvauti ir nauji nariai prašomi prisirašyti.

x St. Xavier College kviečia į meno parodą balandžio 12-gegužės 10 dienomis. Parodą rengia dail. Matt Lamb. Parodos atidarymas bus balandžio 16 d. nuo 1 iki 4 val. p.p. St. Xavier College yra 3700 W. 103 St. Chicagoje.

x Apolonijos ir Petro Steponavičių rečitalis Jaunimo centre buvo sekmadienį, balandžio 2 d. Žmonių buvo pilna salė. Aktoriai yra iš Lietuvos Jaunimo teatro.

x Petras Juška, Clearwater, Fla., pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą vieneriems metams, pridėjo ir 50 dol. dienraščio stiprinimui. P. Juška skelbiame garbės prenumeratorių, o už auką labai dėkojame.

x Komp. Juozas Stanton-Stankūnas, Elizabeth, N.J., pratęsė „Draugo“ prenumeratą vieneriems metams su 50 dol. auka. Komp. Stanton-Stankūnui, mūsų garbės prenumeratoriui ir nuosirdžiam rėmėjui, tariame nuosirdų acių.

x Ieškau Onos Bliūdžius gyv. 4716 N. Central Ave., Chicagoje, pas Norvilus. Žinantieji apie ją ar jos likimą prašome pranešti, tel. 312-381-4428. (sk)

x „Nuo Plungės iki Maroko“ — Kazio Pabedinsko knygos sutiktuvės JC kavinėje penktadienį, balandžio 7 d. 7:30 v.v. (sk)

x Vaziuojantieji į Lietuvą šią vasarą galės patys pasirinkti dienų skaičių Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ar Palangoje, t.y. visas 15 d. vienoje vietoje, ar po kelias dienas skirtingose vietose. Grupė išvažiuoja liepos 29 d. Lydi R. Pukšty. Kreiptis American Service Travel Bureau, tel. 312-238-9787. (sk)

x Balandžio 8 d. įvykis Kr. Donelaičio Lit. Mokyklų 30-ties metų sukaktuvinis bačius. Mokyklos kviečia visus, ypač buvusius mokinius dalyvauti. Bilietų kaina 25 dol., jaunimui 15 dol. Rezervacijoms skambinti: 436-0769. (sk)

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos biuletenyje yra paminėti šios parapijos mokyklą baigę moksleiviai, dabar aukštesnėse mokyklose esą garbės sąrašuose. Tai Linda ir Alda Mičiūskaitės ir Arnold Arrieta.

x Amerikos Lietuvos Romos Katalikų Moterų sąjungos Chicago apskrities suvažiavimas bus sekmadienį, gegužės 7 d., Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje Brighton Parke. Prasidės šv. Mišiomis 10 val. ryto, po Mišių bus bendras užkandis parapijos mokyklos salėje, 4420 So. Fairfield Ave. Šeimininkės — 20 kuopos narės, pirm. energingos Grasilijos Meiluvienės. Po užkandžio prasidės susirinkimas, kuriam vadovaus apskr. pirm. Stella Kaulakienė. Giliausią užuojautą reiškiam apskr. izdo globėjos ir garbės narės a.a. Ursulės Rastienienės artimiesiems.

x Kazės Brazdžionytės ir Gintauto B. Kazlausko užsakai prieš moterystės sakramentą eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x Juozas Naikelis, Omaha, Ne., pratęsė prenumeratą vieneriems metams, pridėjo 50 dol. dienraščio paramai su prierašu: „Ačiū už įdomų laikraštį“. J. Naikelį skelbiame garbės prenumeratorių, o už gražius žodžius ir auką tariame nuosirdų acių.

x Marija Vaitkus, Belleville, Ill., apsimokėdama įvairias sąskaitas, pridėjo ir 75.25 dol. auką. Nuosirdus acių. Ta proga reiškiam užuojautą dėl vyro a.a. Andriaus Vaitkaus tragiškos mirties.

x M. Ugenas, St. Petersburg, Fla., pratęsdamas prenumeratą, pridėjo 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. M. Ugeną skelbiame garbės prenumeratorių, o už auką labai dėkojame.

x Lietuvos Skautų Sąjungos, Boston, Mass., tarybos pirmijos išdininkas Kostas Nenoras rašo: „Siunčiu „Draugui“ 100 dol. čekį, pinigų paskyrė Lietuvos Skautų sąjungos tarybos pirmija, išreikšdama Jums padėką už „Drauge“ talpintas nuotraukas ir straipsnius, sąjungai minint 70-ties metų sukaktį ir suruošus VII-tąją tautinę stovyklą. Linkiu Jums viso geriausio“. Nuosirdus acių už auką, linkėjimus ir už dėmesį lietuviškam žodžiui.

x Futbolo klubo „Lituanica“, Chicago, IL komitetas Vilniaus „Žalgirio“ jaunių futbolo rinkinei sutikti, įvertindamas „Draugo“ dienraščio Sporto Apžvalgos red. Irenos Regienės nuosirdžiai pareigingą pagalbą plačiai informuojant sportu besidominčią visuomenę apie žalgiriečių viešnagę Chicagoje ir Dallas, Tex., tarptautiniame turnyre, reiškia padėką ir skiria 50 dol. dovanėlę dienraščiu paremti. Sutikimo komitetas. (sk)

x ETCHED IN AMBER programa rengiama Pasaulio lietuvių centre bal. 8, 7:30 v.v. ir bal. 9, 2:30 v. p.p. Programą sudaro maždaug 40 lietuvių poetų poezija išversta į anglų kalbą. Mums lietuviams čia labai gera proga pasididžiuoti savo literatūra. Kvieskite draugus ir bendradarbius į šią ypatingą spektaklį. Rezervacijoms skambinti 257-8787. Auka 10 dol. (sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsimiti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

Dainavos ansambliu specialia eiseną eina į Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią religiniam koncertui. Nuotr. J. Tamalaitis

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

ABITURIENTU SUSIPAZINIMAS SU VISUOMENE

Dailė Grigaitytė

Dailė Grigaitytė, Algirdo ir Irenos Grigaičių duktė. Baigia Glenbrook South High School. Honor Roll mokinė. Illinois State Scholar. Priklauso National Honor Society. Varsity badminton komandai — išrinkta labiausiai įvertinta žaidėja, plaukimo komandai. Baigė Dariaus Girėno ir Aukštesniąją lit. mokyklą. Priklauso jūrų skautėms ir Prez. Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopai. Šoka „Grandies“ tautinių šokių grupė. Mėgsta slidinėti, keliauti. Pradės studijas Univ. of Indiana Bloomington.

x Antanas Masionis, Fair Lawn, N.J., mūsų bendradarbis, kuris yra ne kartą „Draugą“ parėmęs didesnėmis aukomis, rašo: „Būdamas vienmetis su „Draugu“, linkiu jam dar ilgai, ilgai išsilaikyti ir siunčiu jo paramai simbolinę 80 dol. auką. Nuosirdus ir didelis acių.“

x Hartfordo skautai ir skautės, Hartford, Conn., po puikiai pavykusios Kaziuko mugės siunčia 30 dol. per S. Juozą Beniūną kaip dovanėlę ir sveikina „Draugą“, sulaukusį 80 metų. Nuosirdus acių už paramą.

x Gustave Černius, N. D. Des Angles Mountauban, P.Q., „Draugo“ garbės prenumeratorių, pratęsė prenumeratą vieneriems metams, pridėjo 30 dol. prie spaustuvių išlaidų sumažinimo ir 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuosirdus acių už palaikymą savos spaudos.

x J. Walentukiewicz, So. Boston, Mass., dažnai „Draugą“ paremia aukomis. Pratęsdamas prenumeratą, pridėjo 20 dol. jo paramai ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. J. Walentukiewicz skelbiame garbės prenumeratore, o už auką labai dėkojame. (sk)

Rasa Lina Hollenderytė

Rasa Lina Hollenderytė, Erikos ir Emilijaus Hollenderių duktė. Baigia Maria High School. National Honor Society narė. Priklauso vokiškam klubui, yra jo pirmininkė. Maria Thespians, Ruta Club, Girls Scouts of America. Baigė Kristijono Donelaičio aukštesniąją mokyklą. Lankė pedagoginį institutą. Priklauso jūrų skautėms, yra Nerijos tunto vadovė ūdrytėms. Šoka tautinius šokius „Lietuvos Vyčių“ grupė. Mėgsta skaityti knygas, muziką, šokti tautinius bei modernius šokius ir baletą. Taip pat teatro. Daug rolių vaidino savo mokyklos teatro pastatymuose. Studijuos dramą ir anglų kalbą Hope College Holland, Mich.

Milda Rudaitytė

Milda Rudaitytė, Dainos ir Jono Rudaičių duktė. Baigia Morton West High School. Outstanding Student of America.

Priklauso pirmiesiems 10% savo klasės mokiniams. Baigė Kristijono Donelaičio aukštesniąją mokyklą. Antrus gimnazijos metus mokėsi Vasario 16-tos gimnazijoje. Lanko pedagoginį institutą. Priklauso Etnografiniam ansambliui. Yra Nerijos jūrų skaučių tunto komendantė. Priklauso „Grandies“ tautinių šokių grupei. Studijuos Restaurant business management Loyolos universitete.

Andrėja Lina Kabliauskaitė

Andrėja Lina Kabliauskaitė, inž. Henriko ir Monikos Kabliauskų duktė. Baigia Amos Alanzo Stagg High School. „Honor Roll“ mokinė. Illinois state Scholar. Priklauso ispanų, modernių šokių ir Year Book klubams. Praeitą vasarą praleido Europoje mokinių pasiekimo programoje. Redaguoja mokyklos metinę knygą, padeda sporto mokytoji. Baigusi Kristijono Donelaičio aukštesniąją mokyklą. Rašė mokyklos laikraštelyje ir buvo keletą kartų premijuota už konkursinius rašinius. Jos straipsneliai buvo įdėti „Drauge“ ir „Dirvoj“. Lanko Lituanistikos pedagoginį institutą. Priklauso Kun. Lipniūno ateitininkų kuopai. Mėgsta muziką, literatūrą ir modernius šokius. Groja pianinu ir fleita. Planuoja studijuoti humanitarinius mokslus Loyolos universitete. Domisi teisiu mokslu.

Danguolė Ilginytė, Dainavos vicepirmininkė ir sekretorė, taria įžanginį žodį prieš religinį koncertą Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke.

LIETUVIŲ OPEROS UŽDANGOS PASIKĖLIMO BELAUKIANT

Chicago Lietuvos opera jau yra giliai šaknis įleidusi į mūsų kultūrinį gyvenimą. Mes ja pagristai džiaugiamės ir didžiuojamės. Pernai operos uždangai nepakilus, buvo jaučiamos pesimistinės nuotaikos. Susirūpino net ir tie, kurie pastoviai ją nei lanko, nei remia. O kas bus, jeigu operos neturėsime? Kažkaip buvo įprasta, kad ji turi būti. Dažnai tai buvo priimama, kaip natūralus faktas. Taip turi būti! Taip buvo metai iš metų. Dažnai net nepagalvojama, kiek pastangų reikalinga, kad jos uždanga pasikeltų. Ne tik daug darbo, bet ir daug išlaidų pareikalauja. Operų pastatymai niekuomet nebuvo pigūs. Ir niekuomet operų pastatymai nebuvo padengiami vien iš iplaukų už bilietus. Tad ir mūsų opera išimties nesudaro.

Praėjusiais metais opera turėjo papildomų išpaigojimų ir nenumatytų sunkumų. Turėjo dalyvauti iškilinėse Romoje, tai pareikalavo daug pastangų ir pasiaukojimo tiek iš choristų, tiek ir iš muzikinių vadovų pusės. Tos akademijos koncertinė dalis, kurią operos choras atliko Romoje, buvo pakartota Chicago lietuvių visuomenei krikščionybės jubiliejaus koncerte Morton auditorijoje. Priedo iš pareigų pasitraukė muzikinis vadovas Arūnas Kaminskas.

Tad teko persitvarkyti. Buvo sudaryta nauja valdyba, kuriai dabar vadovauja Vl. Žukauskas. Naujajai valdybai didysis rūpestis buvo naujo muzikinio vadovo suradimas. Čia vėl laimė šyptelėjo, operai vadovauti sutiko muz. dr. Br. Kazėnas. Nors jis tolokai gyvena, net rytiniame Ohio, bet pasižadėjo. Chicago Lietuvos Operai jis nėra naujokas. Praeitą operos pastatymuose jis gerai užsiangažavo, kaip solistas. Žinoma, taip toli gyvendamas jis negali visose repeticijose dalyvauti, tad chorų parengimo darbo našta krenta ant sol. Audronės Gaižiūnienės pečių. Jai talkina muzikas Robertas Mockus. Čia irgi neapsieinama be didelio pasiaukojimo. Sol. Audronė Gaižiūnienė taip pat tolokai gyvena — Rockford, Ill. Taigi geras galas kelio. Viskas yra pasiekama tik per aukas ir pasiryžimą. Per „Draugo“ jubiliejinį koncertą, dirigentui Br. Kazėnui susirgus, jį dirigavo ne tik moterų, bet ir jungtiniam chorui. Ji gražiai užsiangažavo ir susilaukė visuomenės šilto dėmesio. Jai priklausė mūsų padėka!

IS ARTI IR TOLI KANADOJE

— Dr. Milda Danytė po dveju metų studijų ir istorinės medžiagos ieškojimo Romoje grįžo į Montrealį. Romoje ji talkino Liet. Katalikų mokslo akademijai ir Vatikano lietuvių radijui. Dabar rengiasi rašyti apie pirmuosius lietuvius Kanadoje. Apie antrąją lietuvių imigraciją į Kanadą ji yra parašiusi ir išleidusi knygą anglų kalba.

— Lietuvos Kankinių parapijos susirinkime vasario 12 d., sekmadienį buvo išrinkta parapijos taryba. Į religinę sekciją išrinkta Vida Valiulienė, į kultūrinę sekciją — Slava Žiemelytė ir Vida Paškuvienė, į socialinę sekciją — Jonė Plečkaitienė, į administracinę ir renginių sekciją Regina Celejvaska ir Antanas Aulinskas. Jaunimo sekcija savo susirinkime atskirai išsirinko valdybą: Jūratę Gaizutytę, Dainą Gurklytę, Zitą Gurklytę, Gintarą Karasiejų, Andrių Paškų ir Edvardą Pečiulį.

OK. LIETUVOJE

— A. a. Vytautas Akstinas, 60 metų amžiaus miškininkas, mirė Lietuvoje Kaune, kur paskutiniu laiku kaip miškininkas dirbo. Rochester, N.Y., paliko giliai liūdinčią seserį solistę Birutę Čypienę, jos vyrą Vytautą, sūnų Algį ir dukterį Aukšę su šeimomis.

Operos choro vadovybė jausdama visuotinį entuziazmą, nutarė, nežiūrint pasitaikančių kliūčių, ir toliau eiti jau praminutų kelių. Tad šių metų sezonui statoma Verdi opera „Trubadūras“. Čia ir vėl tenka susidurti su stoka solistų. Mūsų solistų,čių gretos retėja, mažai naujų ryškesnių talentų pasirodo, tad tenka ir šią problemą spręsti. Jau prieš porą metų rašėme apie užuominas, pasikviesti solistus iš Vilniaus. Bet tuomet dar buvo prisibijoma neigiamų reakcijų. Dabar padėtis jau gerokai pasikeitė. Kardinalas V. Sladkevičius maždaug taip pasakė: „Nėra jūsų ar mūsų, bet esame viena tauta, tad kalbėkime viena kalba“. Todėl operos vadovybė ir nutarė pasikviesti iš Vilniaus sol. Ireną Milkevičiūtę. Koks laimingas suptapimas! Po ranka turiu Alfonso Nako kelionės Lietuvos apybraižas. Jose rašoma: „Čia magiškas vardas — Irena Milkevičiūtė. Jos dainavimas — spektaklis spektaklyje. Sakė, neseniai Japonijoje pažinta pasauly geriausia Madama Butterfly vaidmens atlikėja. Jos nesigėdytų nė, La Scala, nei New Yorko Metropolitan operos“.

Turime būti dėkingi operos vadovybei už sudarytą progą ją išgirsti. Lietuviai turėtų neapsileisti ir bent šį kartą Morton auditoriją užpildyti. Žinoma, ir dabar dar bus iš už kampų įvairių balsų girdima. Bet tai vis tie, kurie operos niekuomet nelankė ir jos nerėmė. Visuomet yra tokių, kurie žiūrėdami į mėnulį... Prie operos darbų organizavimo ir lėšų telkimo energingai dirba sol. Vac. Momkus. Lietuvių visuomenė turėtų jo darbą palengvinti, kad, operos uždangai nusileidus, neliktų tūkstantinės skolos našta. Savo dalyvavimu ir auka paremkime šio darbštaus kolektyvo pastangas.

J. Ž.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.